Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XLVI/467/2022
Rady Gminy Masłów
z dnia 31 maja 2022 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY MASŁÓW NA LATA 2022 – 2030

STRATEGIA ROZWOJU GMINY MASŁÓW NA LATA 2022 – 2030

SPIS TREŚCI:

1 Założenia ogólne strategii rozwoju Gminy 4

2 Analiza SWOT 5
2.1 Analiza SWOT – kapitał ludzki i społeczny 5
2.2 Analiza SWOT – kapitał atrakcyjności inwestycyjnej 7
2.3 Analiza SWOT – kapitał kultury i wizerunku 8
2.4 Analiza SWOT – kapitał techniczny i infrastruktury publicznej 10
2.5 Analiza SWOT – kapitał jakości życia 11
2.6 Analiza SWOT – kapitał instytucjonalno – demokratyczny 13
2.7 Analiza SWOT – kapitał źródeł finansowania 14

3 Misja Gminy 15

4 Wizja rozwoju Gminy 16

5 Cele strategiczne w rozwoju Gminy 17

6 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Masłów 42
6.1 Model Struktury funkcjonalno-przestrzennej 42
6.2 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Masłów 47

7 Powiązanie Strategii Gminy z dokumentami wyższego rzędu 53

8 Konsultacje społeczne 61

9 System zarządzania Strategii 63
9.1 System wdrażania 63
9.2 Monitoring i ewaluacja 63
9.3 Aktualizowanie Strategii 64

10 Źródła finansowania 65

11 Plan zadań 67

12 Ewaluacja ex-ante projektu ”Strategii Rozwoju Gminy MASŁÓW na lata 2022-2030” 67
12.1 Wstęp 67
12.2 Cel ewaluacji 68
12.3 Zakres ewaluacji 68
12.4 Metodyka ewaluacji 68
12.5 Ocena poprawności projektu Strategii 69
12.6 Wnioski wynikające z wewnętrznego procesu ewaluacji ex–ante 73

1 ZAŁOŻENIA OGÓLNE STRATEGII ROZWOJU GMINY

Strategia Rozwoju Gminy Masłów na lata 2022 – 2030 powstała jako następca dotychczas obowiązującej Strategii Rozwoju Gminy Masłów na lata 2015 – 2025. Podjęcie działań związanych z opracowaniem nowej Strategii wynika z faktu, iż na przestrzenie ostatnich lat udało się zrealizować niemal wszystkie cele i zadania inwestycyjne założone w poprzedniej Strategii, jak również dynamiczny rozwój Gminy i uwarunkowań społeczno – gospodarczych w Polsce w ostatnich latach wpłynął na konieczność zmiany polityki rozwoju lokalnego. Ważny wpływ na konieczność podjęcia się stworzenia nowej Strategii ma także wejście Polskie i pozostałych krajów Unii Europejskiej w nowy okres programowania 2021 – 2027 i związane z tym inne priorytety rozwoju dla europejskiej gospodarki.

Strategia Rozwoju Gminy Masłów na lata 2022 – 2030 jest podstawowym i najważniejszym dokumentem samorządu Gminy Masłów, określającym obszary, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju, w kompetencjach realizowanych przez jej władze. Respektując obowiązujące zasady rozwoju regionalnego w Polsce oraz wyzwania, przed jakimi stoi Gmina Masłów, Strategia uwzględnia potrzeby i oczekiwania całej wspólnoty Gminy. Jest ona dokumentem z jednej strony definiującym najważniejsze przedsięwzięcia społeczne, gospodarcze i środowiskowe, z drugiej zaś zawiera kierunki alokacji zasobów, które w możliwie najlepszy sposób powinny przyczynić się do realizacji pożądanej wizji rozwoju. Rozstrzygnięcia zawarte w Strategii mają na celu określenie listy najskuteczniejszych przedsięwzięć rozwojowych w tej perspektywie.

Prace nad Strategią Rozwoju Gminy Masłów na lata 2022 – 2030 rozpoczęto od przygotowania diagnozy społeczno-gospodarczej-przestrzennej Gminy, w której badaniom poddano sytuację społeczną, gospodarczą oraz uwarunkowania lokalizacyjne, środowiskowe i przestrzenne wraz z przeprowadzeniem konsultacji społecznych dotyczących stanu i funkcjonowania Gminy. Przeanalizowane zostały słabe i mocne strony, a także szanse i zagrożenia jej dalszego rozwoju. Kolejnym etapem było określenie celów i kierunków strategicznych rozwoju Gminy.

Przygotowana na tej podstawie szczegółowa analiza potencjału rozwojowego Gminy, celów i kierunków oraz wyniki przeprowadzonych z mieszkańcami konsultacji społecznych posłużyły ostatecznie do określenia misji i wizji rozwoju Gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Masłów na lata 2022 – 2030 jest odpowiedzią na dynamikę zmian społecznych, gospodarczych i przestrzennych, zachodzących w obrębie Gminy, jak i w jego otoczeniu, a także wynika z aspektów formalno-prawnych, uzasadniających potrzebę weryfikacji dokumentów strategicznych wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w kraju.

2 ANALIZA SWOT

Analiza SWOT została przeprowadzona na podstawie sporządzonej diagnozy społeczno-gospodarczo-przestrzennej oraz wyników ankiet przeprowadzonych na etapie wstępnych konsultacji społecznych z mieszkańcami oraz przedsiębiorcami z terenu Gminy Masłów. Analiza SWOT została podzielona na kapitały (zasoby) zgodnie z prezentacją poszczególnych rozdziałów diagnozy tj. w podziale na:

- Kapitał Ludzki i Społeczny,
- Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej,
- Kapitał Kultury i Wizerunku,
- Kapitał Techniczny i Infrastruktury Publicznej,
- Kapitał Jakości Życia,
- Kapitał Instytucjonalno – Demokratyczny,
- Kapitał Źródeł Finansowania.

2.1 ANALIZA SWOT – KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

Kapitał Ludzki i Społeczny	
Mocne strony	**Słabe strony**
• wzrastająca liczba ludności w całej Gminie • wysoki odsetek osób w wieku produkcyjnym • wyhamowanie migracji zagranicznych mieszkańców w celach zarobkowych – zerowy bilans migracji w ostatnich latach • wzrastająca liczba miejsc pracy (20% w stosunku do lat 2011 – 2020) • spadające bezrobocie • wzrastająca liczba przedsiębiorstw (36% w stosunku do lat 2012 – 2020), w szczególności osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą • realizacja projektów na rzecz przywrócenia do aktywności zawodowej osób trwale bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym • dobra jakość infrastruktury placówek	• słaba i rozproszona struktura zaludnienia • spadek liczby mieszkańców w wybranych miejscowościach • niewystarczające kompetencje z wybranych dziedzin nauczycieli zatrudnionych w szkołach na terenie Gminy Masłów • niezadawalający rodziców czas przebywania dziecka w placówkach przedszkolnych i żłobku • duża liczba osób korzystających z pomocy socjalnej • niewystarczający dostęp do opieki dla najmłodszych dzieci, • brak wystarczającego zaplecza technicznego części placówek edukacyjnych, wychowawczych itp., • pasywna postawa osób długotrwale bezrobotnych, niechęć do wejścia/powrotu na rynek pracy, • niewystarczająca pomoc osobom

oświatowych • zabezpieczenie przedszkolne dla większości dzieci • uruchomienie w ostatnich latach żłobka dla najmłodszych dzieci • prowadzenie serii szkoleń i kursów, doradztwa i staży zawodowych dla osób bezrobotnych przez Powiatowy Urząd Pracy w Kielcach, których efektem był spadek bezrobocia, • wzrastająca liczba ofert pracy w PUP, • sprawne działanie świetlic samorządowych (zapewniają podstawową opiekę nad dziećmi i młodzieżą, wyposażenie oraz dostęp do internetu) • dostęp mieszkańców do obiektów rekreacyjnych i sportowych, • dostęp do placówek świadczących usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • duża liczba organizacji społecznych	niepełnosprawnym z ograniczonymi środkami do życia, • duże bezrobocie ukryte, • problemy alkoholowe, • większość zatrudnionych pracuje poza terenem gminy.
Szanse	**Zagrożenia**
• zwiększenie liczby projektów realizowanych przez GOPS na rzecz, przeciwdziałaniu bezrobociu, przemocy i wykluczeniu społecznemu, • wprowadzenie nowych metod poszukiwania pracy i aktywizowania zawodowego oraz rozwój kompetencji TIK (Technologii Informacyjno – Komunikacyjnych), • poprawa efektywności oświaty poprzez wzrost liczby projektów edukacyjnych i pobudzenie kadry nauczycielskiej i zwiększenie kontroli nad działalnością edukacyjną szkół, • dalszy rozwój systemu opieki nad dziećmi (żłobki, przedszkola itp.), • poprawa dostępności do opieki nad dziećmi dla pracujących rodziców, • wprowadzenie nowych metod poszukiwania pracy i aktywizowania zawodowego, jak również kierowanie na staże,	• słaba aktywność zawodowa mieszkańców wsi, • brak więzi integrujących środowiska lokalne z osobami z zewnątrz (migracje ludności), • zamknięcie środowisk lokalnych (poszczególnych wsi), • brak oferty ze strony środowisk naukowych i edukacyjnych dla osób z terenów wiejskich, • brak wystarczających źródeł finansowania programów, projektów itp., • wzrost postaw pesymistycznych i poczucia braku perspektyw rozwojowych w małych środowiskach (np. wieś), • zahamowanie wzrostu demograficznego,

• wdrażanie nowych technologii (innowacji) i metod edukacyjnych, • dostęp do finansowania projektów ze środków UE, • zwiększenie współpracy władz gminnych i przedsiębiorców w celu pobudzenia tworzenia miejsc pracy.	

2.2 ANALIZA SWOT – KAPITAŁ ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ

Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej	
Mocne strony	**Słabe strony**
• posiadanie aktualnych planów zagospodarowania przestrzennego – duża ilość potencjalnych prywatnych terenów inwestycyjnych • dostępne zasoby ludzkie • dostępność terenów pod budownictwo (zbiorowe i indywidualne) • bardzo dobre uwarunkowania Gminy w kontekście układu logistycznego (bliskie położenie głównych szlaków komunikacyjnych, dostępność zaplecza, sąsiedztwo ze stolicą województwa itp.) • lotnisko na terenie gminy • bliska odległość do Kielc zapewniająca dostęp do instytucji naukowych i innowacji • bliska odległość od Świętokrzyskiego Parku Narodowego w kontekście pobudzenia przedsiębiorczości opartej na turystyce i usług wspierających,	• niskie nakłady na budowę nowych miejsc pracy, • brak scalonych terenów inwestycyjnych, • znikoma ilość dużych zakładów pracy, • niedostateczne wyposażenie w infrastrukturę techniczną warunkującą pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych (drogi dostosowane do obsługi przedsiębiorstw, sieci gazowe, światłowodowe itp.) • mała ilość gruntów rolnych (większość to grunty pozaklasowe), • słabe warunki glebowe i klimatyczne – niski udział gleb dobrych i duży udział gleb klasy IV i V, • niska opłacalność produkcji rolniczej, • brak wyraźnej specjalizacji gospodarstw i wspólnych organizacji zawodowych, • ograniczenia środowiskowe (sąsiedztwo terenów objętych ochroną, w tym Parku Narodowego i obszarów Natura 2000), • niedostateczna promocja gospodarcza gminy, • za mało działań przyciągających inwestorów zewnętrznych, • niski udział produkcji przemysłowej na terenie gminy, • ograniczona ilość terenów inwestycyjnych w zasobach Gminy.
Szanse	**Zagrożenia**
• korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa	• zwiększenie liczby obszarów objętych

ekologicznego (w ograniczonym zakresie) oraz turystyki ekologicznej i agroturystyki w oparciu o zasoby endogeniczne terenu Gminy • korzystne warunki dla rozwoju energetyki pochodzącej z odnawialnych źródeł energii np. farm fotowoltaicznych • możliwość rozwoju Gminy uwarunkowana dogodnym położeniem komunikacyjnym, oraz bliskością dużych aglomeracji miejskich i dostępnością do nowoczesnych systemów łączności • planowana rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 745 oraz budowa wschodniej obwodnicy Kielc • uruchomienie usług cyfrowych dla zwiększenia atrakcyjności oraz obniżenia kosztów inwestycji • wykorzystanie funduszy z programu regionalnego i innych (dotacje na tworzenie terenów inwestycyjnych, dotacje dla przedsiębiorstw) • wzrost uprzemysłowienia gminy po dokonaniu inwestycji infrastrukturalnych (drogi, sieci gazowe, światłowodowe itp.) • wzrost liczby inwestycji terytorialnych oraz partnerskich (przy udziale różnych podmiotów) • zwiększenie promocji Gminy pod kątem lokowania inwestycji wśród potencjalnych inwestorów	ochroną przyrody (prawie cały obszar Gminy jest objęty różnego rodzaju ochroną) • powstawanie konkurencyjnych obszarów pod inwestycje na terenie innych gmin • zbyt mała liczba przedsiębiorstw oferujących zbiorowe (duże) zatrudnienia • niedoinwestowane obszary wiejskie nieatrakcyjne dla potencjalnych inwestorów • ryzyko występowania konfliktów na styku mieszkańcy – przedsiębiorcy (m.in. zwiększenie transportu, utrudnień w ruchu, zanieczyszczenie powietrza, hałas), • niska świadomość mieszkańców o konieczności rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy, • rosnące koszty prowadzenia przedsiębiorstw, • sytuacje kryzysowe

2.3 ANALIZA SWOT – KAPITAŁ KULTURY I WIZERUNKU

Kapitał Kultury i Wizerunku	
Mocne strony	**Słabe strony**
• duża liczba i zróżnicowanie istniejących atrakcji turystycznych • występowanie zabytków • dobrze rozwinięta baza noclegowa obejmująca m.in. hotele, schroniska, agroturystykę • występowanie obszarów cennych przyrodniczo objętych ochroną (Ostoja Wierzejska, Przełom Lubrzanki, zabytki przyrody nieożywionej i ożywionej,	• mała ilość regionalnych i markowych produktów turystycznych • niewystarczająca promocja Gminy na zewnątrz (słaba rozpoznawalność poza lotniskiem) • zły stan części obiektów kultury • nie wystarczająca ilość profesjonalnej kadry obsługi ruchu turystycznego • krótki sezon turystyczny (głównie sezon letni) • niedostateczne wykorzystanie walorów Gminy

pomniki przyrody, występowanie rzadkich gatunków roślin i zwierząt) • liczne i różnorodne zasoby dziedzictwa kulturowego oraz bogactwo miejsc i tradycji historycznych (w szczególności miejsca związane z życiem Stefana Żeromskiego) • liczne szlaki turystyczne (piesze, rowerowe) • dostępne place zabaw dla dzieci na terenie całej Gminy • rozbudowana infrastruktura sportowo – rekreacyjna • bardzo aktywna działalność Centrum Edukacji i Kultury „Szklany Dom" (imprezy, zajęcia dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, taniec, zespoły, koła gospodyń wiejskich itp.) • sprawnie działające świetlice samorządowe • działająca Gminna Biblioteka Publiczna i jej filie • przynależność Gminy Masłów do ROT, Stowarzyszenia Lokalna Organizacja Turystyczna „Góry Świętokrzyskie", Lokalnej Grupy Działania „Wokół Łysej Góry" • działające koła gospodyń wiejskich promujące Gminę poprzez regionalne wyroby kulinarne • zwiększająca się liczba ścieżek rowerowych przebiegających przez tereny o wysokich walorach przyrodniczych	• niewystarczająca oferta rekreacyjna dla turystów, w tym spędzania wolnego czasu • słabo eksponowany na zewnątrz zasób atrakcji kulturowo – historycznych oraz walorów krajobrazowo – przyrodniczych • niskie kwalifikacje mieszkańców do prowadzenia działalności turystycznej • słabe związki przedsiębiorców w zakresie wsparcia kultury i jej promocji • brak centrum życia społecznego Gminy • załamanie działalności w zakresie kultury w okresie pandemii COVID-19
Szanse	**Zagrożenia**
• dalsza rozbudowa dróg dla rowerów • planowane utworzenie centrum gminy w Masłowie Pierwszym jako bezpiecznego miejsca integracji społecznej • budowa systemu promocji i informacji w zakresie kultury, turystyki i wizerunku Gminy • wdrożenie programów turystycznych/kulturowych przy współpracy podmiotów niezależnych • stworzenie wspólnego produktu turystycznego gmin sąsiadujących z Gminą Masłów (zalew w Cedzynie, szlaki	• utrzymanie niskiej rozpoznawalności Gminy • zbyt mała i nieefektywna promocja Gminy • brak zainteresowania społeczności kulturą • brak wystarczających środków finansowych • wzrost izolacji mieszkańców nowobudowanych osiedli mieszkaniowych (przywiązanie do poprzedniego miejsca zamieszkania) • niska świadomość mieszkańców o celowości inwestowania w turystykę, w tym agroturystykę • konkurencja ze strony bardziej atrakcyjnych turystycznie gmin (głównie Kielce)

turystyczne, w tym piesze, rowerowe i tematyczne, edukacja geologiczna itp.) • wzrost udziału mieszkańców w promowaniu Gminy np. poprzez udział w imprezach gminnych, działalności Centrum Edukacji i Kultury „Szklany Dom" itp. • wzrost udziału organizacji pozarządowych w realizacji zadań z dziedziny kultury • dostęp do źródeł finansowania ze środków UE • wykorzystanie lotniska na potrzeby turystyczne	• postępująca degradacja zabytków w gminie i zbyt małe dbanie o wartości historyczne • ograniczenia w dostępie np. z powodu pandemii COVID-19

2.4 ANALIZA SWOT – KAPITAŁ TECHNICZNY I INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ

Kapitał Techniczny i Infrastruktury Publicznej	
Mocne strony	**Słabe strony**
• dobrze rozbudowana sieć drogowa na terenie Gminy (w tym dostęp do 2 najważniejszych dróg w regionie S7 i S74), • prawie pełne zwodociągowanie i w większości skanalizowanie obszaru Gminy, • dostęp do lotniska, • bliska odległość do sieci kolejowej, • rozwinięty system transportu zbiorowego (komunikacja miejska, bus itp.), • rozwijająca się sieć światłowodowa, • dogodne połączenie z gminami sąsiednimi, w tym z Kielcami, • wykorzystanie istniejącej infrastruktury światłowodowej dla rozwoju e-gospodarki, w tym uruchamianie e-usług.	• bardzo słabo rozwinięta sieć gazowa, • ograniczony dostęp do sieci światłowodowej w wielu miejscach w gminie, • występowanie miejsc z brakiem dostępu do sieci wodociągowej, • brak podłączenia blisko 1/4 gospodarstw do sieci kanalizacji sanitarnej, • część dróg jest nieutwardzona bądź tłuczniowa, znaczna część dróg asfaltowych wymaga modernizacji, • mała ilość dróg dla rowerów, • brak chodników wzdłuż wielu odcinków dróg, • system komunikacji zbiorowej nie spełnia funkcji komunikacji wewnętrznej a zapewnia niemal wyłącznie połączenia metropolitalne z Kielcami, • mała ilość środków finansowych na modernizację i budowę dróg i infrastruktury towarzyszącej, • rozproszona zabudowa mieszkaniowa generująca wysokie koszty uzbrojenia oraz ograniczająca rozwój wielofunkcyjny, • zły stan źródeł ogrzewania znacznej części gospodarstw wpływający na generowanie niskiej emisji
Szanse	**Zagrożenia**

• rozwój energetyki odnawialnej poprzez zwiększenie udziału OZE w bilansie energetycznym Gminy • zmniejszenie zapotrzebowania energetycznego budynków (w szczególności termomodernizacja obiektów oraz montaż instalacji z zakresu OZE) publicznych i prywatnych • dostęp do funduszy finansowych ze środków UE • układ dróg krajowych jak i wojewódzkich jest korzystny dla rozwoju przedsiębiorczości • dalsza rozbudowa ścieżek rowerowych stanowiących alternatywę dla komunikacji samochodowej (tworzenie spójnego systemu komunikacji rowerowej przez gminy ościenne w ramach inwestycji terytorialnych)	• rosnąca degradacja ścieżek rowerowych i szlaków pieszych • trudności w rozwoju systemu komunikacji zbiorowej i dostosowania do oczekiwań większości mieszkańców Gminy • brak środków finansowych na pokrycie kosztów inwestycji planowanych i utrzymania istniejącej infrastruktury • zwiększenie ograniczeń środowiskowych wpływających na rozwój infrastruktury • wzrost liczby pojazdów przejeżdżających przez teren Gminy w ramach tzw. tranzytu zagrożenie dla środowiska i bezpieczeństwa

2.5 ANALIZA SWOT – KAPITAŁ JAKOŚCI ŻYCIA

Kapitał Jakości Życia	
Mocne strony	**Słabe strony**
• dobre warunki techniczne dla kształcenia w szkołach podstawowych (dobrze wyposażona i nowoczesna infrastruktura edukacyjna i sportowa), • rozwijająca się edukacja przedszkolna (oddziały przedszkolne i żłobek) , • bliski dostęp do dużych renomowanych uczelni (Kraków, Kielce, Łódź, Warszawa, Lublin), • aktywna działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (realizacja wielu projektów finansowanych ze środków UE i krajowych na rzecz poprawy sytuacji społecznej), • malejąca liczba osób wymagających korzystania z pomocy GOPS, • funkcjonowanie boisk sportowych oraz infrastruktury sportowej , • aktywnie działające Centrum Edukacji i Kultury „Szklany Dom" prowadzące szereg działań na rzecz rozwoju kultury (zespoły, imprezy, szkolenia itp.),	• duża liczba uzdolnionych uczniów korzystających z oświaty poza obwodem szkolnych (w szczególności przenoszących się do Kielc), • niedoinwestowana infrastruktura OSP, • brak wystarczającego wyposażenia w części obiektów kultury oraz w obrębie infrastruktury sportowej, • mała aktywność prewencyjna policji oraz duża liczba osób obsługiwanych przez Dzielnicowego Rewiru Gminy Masłów, • brak instytucji finansowych (w tym brak bankomatu), • rozdrobnienie gospodarstw rolnych, • ukryte bezrobocie, • znaczna liczba osób niepełnosprawnych i wymagających opieki środowiskowej, • ubożenie części społeczeństwa i występowanie patologii społecznych (w tym problemów alkoholowych), • niska opłacalność prowadzenia gospodarstw rolnych, ograniczenia inwestowania w

• brak przemysłu ciężkiego w większości Gminy, • wzrastająca jakość i ilość mieszkań w Gminie, • bardzo korzystne warunki dla mieszkalnictwa.	produkcję rolną , • niski poziom życia znacznej części społeczeństwa wiejskiego, • ograniczony dostęp do diagnostyki zdrowia, • poziom bezrobocia warunkowany brakiem umiejętności zawodowych i mobilnością mieszkańców, jak również narażenie części osób bezrobotnych na wykluczenie społeczne, • wzrastająca liczba ludności w wieku poprodukcyjnym jako oznaka „starzenia się" społeczeństwa, • brak dostępu do opieki nad dziećmi przez pracujących rodziców (w szczególności w okresie wakacyjnym i w godzinach popołudniowych), • uciążliwość kopalni zlokalizowanej w Wiśniówce.
Szanse	**Zagrożenia**
• poprawa jakości kształcenia, • dostępność do nowych środków aktywizacji społecznej, • tworzenie dogodnych wyższych standardowo warunków życia szczególnie dla młodych osób, • zwiększenie dostępności do opieki nad małymi dziećmi, • zwiększenie aktywności policji w celu poprawy bezpieczeństwa w gminie.	• dalszy wzrost patologii społecznych, • pogłębianie się nierówności społecznej, • spadająca aktywność zawodowa części społeczeństwa, • starzenie się społeczeństwa, • zahamowanie wzrostu przedsiębiorczości na terenach wiejskich (rolnych).

2.6 ANALIZA SWOT – KAPITAŁ INSTYTUCJONALNO – DEMOKRATYCZNY

Kapitał Instytucjonalno– Demokratyczny	
Mocne strony	**Słabe strony**
• zaangażowanie władz samorządowych na rzecz poprawy warunków funkcjonowania Gminy, • aktywnie działająca pomoc społeczna, w tym działalność GOPS, Centrum Edukacji i Kultury „Szklany Dom”, • aktywnie działające organizacje pozarządowe, w tym stowarzyszenia (m.in. przedsiębiorców, kulturowe, społeczne), • profesjonalizm pracowników samorządowych, GOPS, Centrum Edukacji i Kultury „Szklany Dom”, • stałe zwiększanie jakości obsługi przez instytucje publiczne w gminie, • duże zaangażowanie pracowników samorządowych w udzielanie odpowiedzi na liczne wnioski składane w trybie dostępu do informacji publicznej oraz wnioski i petycje.	• niski udział i zaangażowanie znacznej części mieszkańców w inicjatywach gminnych, • obojętność znacznej części mieszkańców gminy wobec zamierzeń inwestycyjnych, • nieidentyfikowanie się części mieszkańców z Gminą (głównie osób zamieszkałych na nowych osiedlach), • zbyt mała ilość dużych (znaczących konkurencyjnych) zakładów pracy w kontekście aktywizacji gospodarczej Gminy, • brak instytucji doradztwa w dziedzinie przedsiębiorczości i transferu wiedzy, • słabo rozbudowany system informatyczny Urzędu Gminy i jednostek podległych, • niewystarczający udział mieszkańców w podejmowaniu decyzji w zakresie funkcjonowania Gminy, • brak zachęt do większej aktywności lokalnej społeczności, • słabe nagłaśnianie nadchodzących spotkań gminnych, • brak informacji o problemach i sprawach w miejscowościach.
Szanse	**Zagrożenia**
• budowa systemów współpracy jednostek i podmiotów z terenu Gminy, • aktywizacja kapitału społecznego poprzez wzrost kompetencji TIK oraz otwieranie nowych kanałów komunikacji z mieszkańcami, • wzrost zaangażowania organizacji pozarządowych w działalności i kierowania polityką Gminy, • zwiększenie udziału mieszkańców w działalności i funkcjonowaniu Gminy, w tym m.in. częstsze spotkania z mieszkańcami, organizowanie tematycznych konsultacji społecznych, • podniesienie rangi oraz promocja konsultacji społecznych jako sposobu/formy na zwiększenie udziału	• niechęć do angażowania się mieszkańców w sprawy społeczne - roszczeniowa postawa mieszkańców, • niechęć władz samorządowych do współpracy z mieszkańcami, • mała liczba usług dostępnych online ze strony urzędu Gminy i jednostek gminnych, • mały udział społeczeństwa w tworzeniu prawa lokalnego, • kierowanie się stereotypami.

mieszkańców gminy w decydowaniu o swoich sprawach i rozwoju gminy, • udział w projektach informatycznych w nowym okresie programowania mających na celu cyfryzację urzędów i instytucji podległych, • zwiększenie współpracy pomiędzy jednostkami samorządowymi – innymi gminami, w tym zagranicznymi zarówno z Unii Europejskiej, jak też spoza Unii, Powiatem Kieleckim oraz Województwem Świętokrzyskim • dostęp do źródeł finansowania ze środków UE	

2.7 ANALIZA SWOT – KAPITAŁ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Kapitał Źródeł Finansowania	
Mocne strony	**Słabe strony**
• w miarę stabilna sytuacja finansowa gminy • wzrost dochodów Gminy ogółem • umiarkowane zadłużenie Gminy • wypłacalność Gminy • skuteczność w pozyskiwaniu środków z UE • doświadczenie w pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych	• niski udział w przychodach z CIT • brak wypracowanych rozwiązań współpracy z partnerami prywatnymi (m.in. w PPP) • niski poziom wydatków konsumpcyjnych ponoszonych na terenie gminy przez mieszkańców • duży poziom wydatków na rodzinę, oświatę i wychowanie • wysoki poziom udziału własnego w przedsięwzięciach
Szanse	**Zagrożenia**
• dostępność programów pomocowych UE • dostępność dotacji krajowych na rozwój infrastruktury • napływ nowych podmiotów, zarówno mieszkańców, jak również podmiotów gospodarczych odprowadzających podatki • możliwość wykorzystania nowych rozwiązań instytucjonalnych służących realizacji inwestycji publicznych np.: formuła partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP), koncesjonowanie usług	• wzrost liczby zadań przekazywanych Gminie bez zabezpieczenia środków finansowych • wzrost stopy bezrobocia, a tym samym konsekwencje finansowe dla Gminy - spadek dochodów, wzrost wydatków • marginalizacja województwa w polityce regionalnej kraju i UE • rosnące koszty utrzymania infrastruktury Gminy • niestabilność prawa, zmiany w ustawach, sytuacje kryzysowe, inflacja • nieprzewidywalne sytuacje i zdarzenia takie jak COVID-19, klęski żywiołowe i inne pozaprawne sytuacje kryzysowe

3 MISJA GMINY

Strategia Rozwoju Gminy Masłów na lata 2022 – 2030 jest podstawowym dokumentem planistycznym Gminy, wyznaczającym jej kierunki rozwoju oraz prowadzenia lokalnej polityki.

Dla wskazania Misji Gminy Masłów konieczne jest przeanalizowania pojęcia i istoty gminy jako wspólnoty terytorialnej z mocy przepisów prawa. Gmina jest jednostką administracyjną powołaną w drodze ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. 1990 nr 16 poz. 95), powołanie której miało na celu zapewnienie realizacji spraw publicznych o znaczeniu lokalnym oraz zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty m.in. w zakresie organizacji i kierowania ładem przestrzennym i ochroną środowiska, zaopatrzenia w media, zapewnienia transportu zbiorowego, ochrony zdrowia, oświaty itp. Obowiązkiem Gminy jest zatem realizacja postanowień nałożonych przez ustawodawcę, co powoduje, iż zakres działalności Gminy jest z góry określony.

Inne jednak podejście jako definicji Gminy można przyjąć, gdy rozpatruje się Gminę jako wspólnotę mieszkańców tworzącą lokalną społeczność.

Rozpatrując małe społeczności lokalne, takie jak małe miejscowości (w szczególności te narażone na stosunkowo małe migracje), można zauważyć, że ich mieszkańcy, stanowią często środowiska mocno zintegrowane. Ich mieszkańcy dobrze się znają i komunikują, a także mają wspólne cele i problemy.

Przyjmując podobne ustosunkowanie się do definicji Gminy można spostrzec, że społeczność gminna potrafi się dość jasno identyfikować z własną Gminą. Dzięki temu społeczność ta stawia jej dobro własnej Gminy wyżej niż społeczności z odrębnych gmin, podobnie jak ma to miejsce wśród mieszkańców miejscowości.

Jako definicję Gminy należy rozumieć nie tylko jako jednostkę państwową, ale przede wszystkim jako wspólnotę osób zamieszkujących tę samą Gminę. Przystępując do określenia statusu Gminy należy mieć na uwadze powyższe, co pozwala na szersze rozumienie pojęcia Gminy w kontekście uwarunkowań lokalnych i prawnych.

Analizując uprzednie zapisy można wskazać Misję Gminy Masłów, która jest najogólniejszym celem jej istnienia.

Misją Gminy Masłów jest:

„Zapewnienie zrównoważonego wzrostu poziomu jakości życia mieszkańców oraz poprawa uwarunkowań społeczno – gospodarczo – przestrzennych i środowiskowych na terenie Gminy Masłów".

Tak sformułowanej Misji Gminy Masłów odpowiadają hasła przewodnie, z którymi powinna się kojarzyć Gmina:

„Masłów – Gmina przyjazna dla ludzi, biznesu i środowiska"

„Gmina Masłów – Gmina z polotem"

4 WIZJA ROZWOJU GMINY

Wizja rozwoju Gminy Masłów jest tym, jak powinna wyglądać Gmina w niedalekiej przyszłości (10 lat) w wyniku realizacji podstawowego celu funkcjonowania Gminy, czyli jej Misji.

Analizując Gminę Masłów w zależności od obszarów jego funkcjonowania i sfer oddziaływania można wskazać następującą wizję rozwoju Gminy:

1. Gmina Masłów jest nowoczesną gminą, która dba o dobrobyt mieszkańców, zapewniając dostęp do niezbędnej infrastruktury, oświaty, ochrony zdrowia i pomocy społecznej, a także dba o zachowanie zrównoważonego ładu przestrzennego.
2. Gmina Masłów dba o lokalną tradycję i kulturę, stwarza warunki do uprawiania sportu, rekreacji oraz spędzania wolnego czasu.
3. Gmina Masłów jest atrakcyjna turystycznie, a jej marka jest rozpoznawalna.
4. Gmina Masłów wspiera rozwój przedsiębiorczości i przyciąga inwestorów, jest miejscem z dynamicznie rozwijającą się gospodarką w oparciu o własny potencjał.
5. Gmina Masłów zapewnia poszanowanie dla środowiska i ochronę przyrody.
6. Gmina Masłów jest miejscem, gdzie mieszkańcy tworzą społeczeństwo obywatelskie i odczuwają więź ze społecznością lokalną.
7. Gmina Masłów jest gminą o stabilnej sytuacji finansowej.

5 CELE STRATEGICZNE W ROZWOJU GMINY

Realizacja założeń Misji i Wizji rozwoju Gminy Masłów będzie możliwa poprzez wdrożenie celów i kierunków wynikających z działań wynikających ze sporządzonej analizy SWOT Gminy.

Działania, które będą podejmowane w najbliższych latach wynikają z konieczności:

- Wzmocnienia istniejących mocnych stron Gminy
- Wykorzystania szans rozwojowych Gminy
- Przeciwdziałania istniejącym słabościom Gminy
- Zapobiegania przyszłym zagrożeniom dla funkcjonowania Gminy.

Cele i kierunki rozwoju Gminy Masłów zostały opracowane według podziału dla poszczególnych kapitałów obejmujących różne sfery i obszary funkcjonowania Gminy, a uprzednio wskazane i pogrupowane w części diagnostycznej Strategii.

Proces formułowania celów i kierunków Strategii musi być nastawiony na optymalne wykorzystanie wszystkich potencjalnych podstaw rozwoju Gminy prowadzących zarówno do ilościowych, jak i jakościowych zmian w przyszłości. Nie wolno zapominać, że proces ten musi mieć aktywny charakter i być nastawiony na kreowanie przyszłości.

Istotnym jest, aby wybór celów i kierunków rozwoju Gminy opierał się na kompleksowości i utrzymaniu równowagi we wszystkich aspektach wpływających na funkcjonowanie Gminy przy założeniu, że postęp jako wyraz rozwoju Gminy jest znacznie ważniejszy niż przetrwanie. Winien on dokonywać się równocześnie i harmonijnie w sferach: społecznej, gospodarczej, infrastrukturalnej, przestrzennej i ekologicznej, a więc mieć charakter zintegrowanego.

Rozwój Gminy Masłów uwarunkowany jest osiąganiem sukcesu w działaniu na rzecz osiągania efektów społeczno-gospodarczych, ekologiczno-przestrzennych, jak i finansowych. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć:

- dostęp do nowoczesnej infrastruktury technicznej,
- kształtowanie ładu przestrzennego,
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej,
- budowa wizerunku Gminy poprzez wykorzystanie walorów kulturowych oraz atrakcji turystycznych, rekreacji i sportu,
- wzrost jakości życia mieszkańców,
- rozwój potencjału zasobów ludzkich i przedsiębiorczości,
- budowa społeczeństwa obywatelskiego,

- zapewnienie stabilności finansowej Gminy.

Skuteczność realizacji Strategii Rozwoju Gminy Masłów na lata 2022 – 2030 monitorowana będzie za pomocą zestawu wskaźników opierającego się o dane pochodzące z wiarygodnych źródeł, w szczególności danych Urzędu Gminy Masłów, jednostek podległych, a także innych źródeł takich jak np. Główny Urząd Statystyczny.

Dla poszczególnych celów i kierunków opracowano unikalne zestawy wskaźników, które zostały zaprezentowane na zakończenie opisu poszczególnych kierunków Strategii.

Cel główny – Misja Strategii „Zapewnienie zrównoważonego wzrostu poziomu jakości życia mieszkańców oraz poprawa uwarunkowań społeczno – gospodarczych - przestrzennych i środowiskowych na terenie Gminy Masłów”		
Kapitał techniczny i infrastruktury publicznej	Cel 1 – Infrastruktura techniczna	Kierunek 1.1 – Rozwój spójnego systemu komunikacji drogowej i transportu zbiorowego Kierunek 1.2 – Inwestycje w ekologiczne systemy mobilności Kierunek 1.3 – Ograniczenie niskiej emisji i wykorzystanie energetyki odnawialnej oraz ochrona zasobów przyrody Kierunek 1.4 – Zrównoważony rozwój gminy i ład przestrzenny
Kapitał Atrakcyjności Inwestycyjnej	Cel 2 – Przedsiębiorczość i inwestycje	Kierunek 2.1 – Rozwój przedsiębiorczości Kierunek 2.2 – Stworzenie systemu zachęt i udogodnień dla przedsiębiorców oraz promocja gospodarcza i inwestycyjna Gminy Kierunek 2.3 – Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych
Kapitał Kultury i Wizerunku	Cel 3 – Rozwój kultury i turystyki	Kierunek 3.1 – Promocja zasobów kulturowych i turystyki Kierunek 3.2 – Rozwój oferty kulturalnej, rekreacyjnej i turystycznej Kierunek 3.3 – Utworzenie centrum Gminy Kierunek 3.4 – Wsparcie dziedzictwa kulturalnego i aktywności turystycznej

Kapitał Jakości Życia	Cel 4 – Rozwój usług publicznych	Kierunek 4.1 – Poprawa dostępności do infrastruktury Kierunek 4.2 – Poprawa warunków edukacji i wychowania dzieci i młodzieży Kierunek 4.3 – Poprawa dostępności do wysokiej jakości usług publicznych Kierunek 4.4 – Poprawa bezpieczeństwa
Kapitał Ludzki i Społeczny	Cel 5 – Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Kierunek 5.1 – Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców Gminy i rozbudowa systemu opieki nad dziećmi i młodzieżą dopasowanego do potrzeb osób pracujących Kierunek 5.2 – Rozbudowa systemu opieki nad osobami starszymi i wymagającymi opieki Kierunek 5.3 – Integracja mieszkańców Gminy
Kapitał Instytucjonalno – Demokratyczny	Cel 6 – Rozwój społeczeństwa demokratycznego	Kierunek 6.1 – Rozwój społeczeństwa obywatelskiego Kierunek 6.2 – Promowanie współpracy i partnerstwa Kierunek 6.3 – Sprawna administracja
Kapitał Źródeł Finansowania	Cel 7 – Ambitny, proinwestycyjny, zrównoważony budżet Gminy Masłów	Kierunek 7.1 – Tworzenie warunków do zwiększenia dochodów własnych i dodatkowych w oparciu o majątek komunalny Gminy Masłów Kierunek 7.2 – Programy organizacyjne i inwestycyjne pomniejszające wydatki Gminy

Cel 1 – Infrastruktura techniczna

Kierunek 1.1 – Rozwój spójnego systemu komunikacji drogowej i transportu zbiorowego

Rozwój społeczno – gospodarczy uzależniony jest w szczególnie dużej mierze od stanu infrastruktury technicznej znajdującej się na danym obszarze. Do najważniejszych rodzajów infrastruktury należy system komunikacyjny, w tym w szczególności stan i układ sieci drogowych.

Infrastruktura drogowa na terenie Gminy Masłów składa się w głównej mierze z dróg powiatowych i gminnych, jednakże znaczący wpływ ma także przebieg przez Gminę dróg wojewódzkich i krajowych. Spójność systemu wpływa na sprawne komunikowanie się mieszkańców Gminy, jak również zapewnia tranzyt dla pojazdów przejeżdżających przez jej teren, w tym w szczególności mieszkańców innych części regionu i kraju.

Z uwagi na położenie Gminy Masłów, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta wojewódzkiego oraz znaczących węzłów drogowych ważnym jest, aby infrastruktura drogowa w Gminie była powiązana i spójna z układem komunikacyjnym dróg krajowych, wojewódzkich, gminnych.

Prowadzenie działań w zakresie tworzenia najlepszych rozwiązań systemowych powinno się odbywać przy współpracy z jednostkami odpowiedzialnymi za sieć drogową przebiegającą przez Gminę Masłów, w szczególności Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad, Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich, Powiatowy Zarząd Dróg w Kielcach oraz sąsiadujące samorządy gminne.

Także rozwój systemu osadniczego jest kreowany poprzez dostęp do infrastruktury drogowej.

Ważnym jest, aby systemu komunikacyjny spełniał w jak największym stopniu potrzeby mieszkańców i podmiotów działających na terenie Gminy, w tym w szczególności powinien zapewnić sprawną komunikację pomiędzy poszczególnymi miejscowościami Gminy, gminami ościennymi oraz stolicą województwa świętokrzyskiego – Kielcami.

Należy mieć na szczególnej uwadze fakt, iż Gmina Masłów od wielu lat cieszy się wysokim zainteresowaniem mieszkańców województwa, jako miejsce do zamieszkania, co znacząco wpływa na zwiększanie liczby mieszkańców w Gminie, a tym samym powoduje stały wzrost natężenia ruchu drogowego. Taki stan powoduje, iż konieczne są w przyszłości działania zmierzające do usprawnienia systemu komunikacyjnego w tym m.in. poprzez budowę i modernizację dróg, jak również infrastruktury towarzyszącej jak chodniki, odwodnienia, oświetlenia ulicznego oraz urządzeń wpływających na bezpieczeństwo uczestników ruchu (przejścia dla pieszych, sygnalizacji świetlnej czy tworzenia planów organizacji ruchu w Gminie).

Uzupełnieniem działań zwiększających jakość obsługi komunikacyjnej mieszkańców Gminy powinno być zwiększenie działań na rzecz promowania transportu zbiorowego w miejsce komunikacji samochodowej oraz modernizacja tras publicznej komunikacji między

miejscowościami, aby w możliwie największym stopniu ograniczała wykluczenie komunikacyjne i społeczne wielu miejscowości z terenu Gminy.

Także należy podjąć starania, aby infrastruktura związana z transportem zbiorowym (m.in. stan przystanków autobusowych) była na bieżąco modernizowana i dostosowywana do wymagań pozwalających na sprawne świadczenie usług transportowych.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Długość wybudowanych/przebudowanych/zmodernizowanych dróg publicznych km
- Długość wybudowanej/przebudowanej/zmodernizowanej infrastruktury towarzyszącej dróg publicznych km
- Długość wybudowanych lub oznakowanych/wytyczonych ścieżek rowerowych km

Kierunek 1.2 – Inwestycje w ekologiczne systemy mobilności

Wzrastające od wielu lat natężenie ruchu samochodowego w Gminie Masłów wpływa niekorzystnie na stan środowiska naturalnego poprzez m.in. wysoką emisję zanieczyszczeń do atmosfery i smog, jak również wpływa bezpośrednio na bezpieczeństwo i zdrowie mieszkańców Gminy.

Równocześnie Gmina Masłów cechuje się bardzo wysokimi walorami przyrodniczo – krajobrazowymi mogącymi być „motorem napędowym" dla rozwoju gospodarczego Gminy w oparciu o turystykę.

Dlatego w ramach niniejszej Strategii proponuje się dalsze inwestycje w infrastrukturę komunikacyjną przyjazną środowisku, do której można zaliczyć wybudowane w ostatnich latach ścieżki rowerowe.

Istniejące ścieżki spełniają funkcje komunikacyjne mieszkańców Gminy i są chętnie wybieraną alternatywą dla ruchu samochodowego. Pozostałe szlaki rowerowe w większości przebiegają w ciągach dróg publicznych pozbawionych wydzielonych pasów dla rowerów, co negatywnie wpływa na bezpieczeństwo rowerzystów i uczestników ruchu drogowego.

W celu zniwelowania występujących niedoborów oraz dostosowania dróg dla rowerów do wszystkich rowerzystów, nawet tych najmniejszych, konieczne jest zapewnienie bezpiecznego poruszania się rowerem, a w szczególności zapewnienie ciągłości ścieżek i ich połączenie w jedną sieć oraz integracja układu komunikacyjnego samochodowego i autobusowego ze ścieżkami rowerowymi. Dzięki temu wielu mieszkańców Gminy Masłów, Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz Związku Gmin Gór Świętokrzyskich, jak i turystów z dalszych regionów chętniej wybierze rower jako środek transportu przyjazny środowisku, a co za tym idzie, zostanie ograniczona emisja substancji szkodliwych z pojazdów spalinowych,

którymi by się ów mieszkańcy i turyści poruszali. Wykorzystanie roweru jako środka lokomocji wpłynie także korzystnie na zdrowie osób z niego korzystających.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Długość wybudowanych lub oznakowanych/wytyczonych ścieżek rowerowych km

Kierunek 1.3 – Ograniczenie niskiej emisji i wykorzystanie energetyki odnawialnej oraz ochrona zasobów przyrody

Działaniami infrastrukturalnymi, jakie należy podjąć, jest rozwój infrastruktury na rzecz ochrony środowiska naturalnego, w tym klimatu, powietrza, gleby i wód.

Ograniczenie niskiej emisji i wykorzystanie energetyki odnawialnej w obecnych czasach jest podstawowym problemem całego świata, w tym kraju, ale i terenu Gminy Masłów. Wysoki poziom niskiej emisji przekłada się na pogorszenie stanu zdrowia mieszkańców Gminy, ale także generuje bardzo wysokie koszty. Podjęcie starań w zakresie poprawy efektywności energetycznej sprzyjać będzie poprawy stanu czystości powietrza w regionie, zdrowia mieszkańców oraz przyniesie wymierne korzyści ekonomiczne poprzez redukcję kosztów przeznaczanych na produkcję energii.

W chwili obecnej Gmina Masłów znajdując się w bezpośrednim sąsiedztwie terenów silnie zurbanizowanych (obszar Kielc) narażona jest na zwiększoną ilość zanieczyszczeń pochodzących z niskiej emisji, w szczególności spalin samochodowych oraz gazów i pyłów wytwarzanych
na potrzeby ogrzewania budynków. Dlatego też niezbędne jest wdrożenie inwestycji mających na celu ograniczenie niskiej emisji, w tym z zastosowaniem ekologicznych źródeł zasilania energii (np. energooszczędne oświetlenie uliczne, termomodernizacja budynków itp.) oraz zwiększenie świadomości mieszkańców o konieczności podjęcia starań na rzecz dalszego ograniczenia wpływu zanieczyszczeń na środowisko i zdrowie jej mieszkańców (m.in. poprzez zwiększenie nacisku w ramach zajęć lekcyjnych na temat promowania oszczędzania energii i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii).

Przewiduje się także, że w władze Gminy Masłów będą wspierały jej mieszkańców i podmioty działające na jej terenie, w promowaniu wykorzystania technologii energooszczędnych (szczególnie w zakresie budownictwa), wykorzystania OZE oraz będą tworzyć celowe programy wsparcia na rzecz technologii niskiej emisji.

Na terenie Gminy Masłów dokonano w ostatnich latach szereg inwestycji w rozwój sieci infrastruktury ochrony środowiska, w tym w szczególności w rozwój sieci kanalizacji sanitarnej. Pomimo też wciąż blisko 25% gospodarstw nie posiada dostępu do sieci kanalizacji. Wpływa to bardzo niekorzystnie na stan środowiska, ponieważ znaczna część produkowanych w Gminie ścieków nie znajduje się pod kontrolą i nie jest utylizowana. Wielu mieszkańców „na dziko” wylewa ścieki na pola i do rowów przydrożnych powodując

zagrożenie dla środowiska, w szczególności zanieczyszczenia wód gruntowych i naraża na niebezpieczeństwo zdrowie mieszkańców Gminy.

W związku z powyższym należy kontynuować działania zmierzające do dalszego rozwoju sieci kanalizacji sanitarnej oraz planując tworzenia nowych osiedli i zabudowy, koniecznie uwzględniać w tych planach zapewnienie dostępu do kanalizacji sanitarnej.

Ochrona zasobów przyrody polegać powinna ponadto na racjonalnym gospodarowaniu zasobami przyrody. Powoli następujące zmiany klimatu zwiększają ryzyka związane ze zjawiskami ekstremalnymi tj. gwałtownymi zmianami pogody, suszami, podtopieniami itp. Dlatego też należy podjąć starania, aby infrastruktura i rozwiązania instytucjonalne na terenie Gminy Masłów były dostosowane do zmieniających się warunków środowiska, w tym aby umożliwiały ochronę najcenniejszych zasobów takich jak gleba, powietrze czy woda.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Liczba jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego szt.
- Liczba obiektów objętych termomodernizacją szt.
- Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła szt.
- Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej km
- Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej km

Kierunek 1.4 – Zrównoważony rozwój gminy i ład przestrzenny

Gmina Masłów poprzez sąsiedztwo z Kielcami, będącymi stolicą całego regionu oraz położenia na ważnym na poziomie kraju węźle komunikacyjnym jest bardzo atrakcyjna dla prowadzenia działalności gospodarczej oraz dla osiedlania się ludności.

Znaczna część mieszkańców Kielc i gmin dalej położonych od Kielc chętnie wybiera Gminę Masłów jako miejsce do zamieszkania. Powoduje to z jednej strony stały przyrost ludności w Gminie a z drugiej wymusza na władzach samorządowych dostosowanie zagospodarowania przestrzennego do zmieniających się warunków.

Dlatego też konieczne jest stałe monitorowanie organizacji zagospodarowania przestrzennego, aby dalszy ekspansywny rozwój zasobów mieszkaniowych nie naruszał w znacznym stopniu istniejących uwarunkowań, a jednocześnie był w stanie sprostać oczekiwaniom obecnych i przyszłych mieszkańców, a także nie ograniczał możliwości rozwoju gospodarczego Gminy i nie naruszał stanu środowiska naturalnego.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Powierzchnia terenów objętych ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ha

Cel 2 – Przedsiębiorczość i inwestycje

Kierunek 2.1 – Rozwój przedsiębiorczości

Przedsiębiorczość i rozwój miejsc pracy stanowi największe wyzwanie dla rozwoju Gminy Masłów. Należy zatem podjąć starania, aby na terenie Gminy powstawały warunki do lokowania działalności gospodarczej.

Do najważniejszych działań w tym zakresie należy zwiększenie dostępności terenów inwestycyjnych dla prowadzenie działalności. W tym celu ważne jest właściwe zorganizowanie koncepcji zagospodarowania przestrzennego w warunkach zmieniających się wymagań oraz zainteresowanie właścicieli nieruchomości wykorzystaniem posiadanych przez nich terenów na lokowanie nowych przedsiębiorstw.

Z dokumentów planistycznych wynika, że na terenie Gminy Masłów nie ma wydzielonych planowanych terenów inwestycyjnych pod zabudowę przemysłową (obiekty produkcyjne, hale, magazyny itp.). Obszary wskazane jako tereny zabudowy przemysłowej są jedynie w miejscach już istniejących obiektów produkcyjnych/przemysłowych, które zlokalizowane są głównie na terenie sołectwa Wiśniówka (kopalnia) oraz sołectwa Masłów Pierwszy (pojedyncze tereny w rejonie lotniska i DW745 oraz ul. Modrzewiowej).

Dla poprawienia atrakcyjności Gminy z punktu widzenia przedsiębiorców, w tym przede wszystkim potencjalnych inwestorów przemysłowych chcących zlokalizować i rozwijać swoją działalność w Gminie Masłów należy przewidzieć na terenie gminy obszary umożliwiające lokalizację takich przedsięwzięć. Działania strategiczne ze strony Gminy powinny obejmować wydzielenie terenów pod zabudowę przemysłową, uchwalenie zapisów dokumentów planistycznych dla wskazanych obszarów oraz przystosowanie poprzez modernizację i/lub budowę infrastruktury technicznej (drogi, media) dla bezproblemowej obsługi tych terenów. Należy także mieć na uwadze, aby powstałe tereny inwestycyjne nie kolidowały z obszarami mieszkalnymi, a w szczególności nie były uciążliwe dla samym mieszkańców.

Tworzenie terenów inwestycyjnych wpłynie korzystnie na rozwój przedsiębiorczości w Gminie, w tym rozwój lokalnej gospodarki będącej głównym źródłem dochodów Gminy. Ponadto zachęci do lokowania nowych przedsiębiorstw, a tym samym przyczyni się do powstawania nowych miejsc pracy.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Liczba zaktualizowanych planów zagospodarowania przestrzennego szt.

Kierunek 2.2 – Stworzenie systemu zachęt i udogodnień dla przedsiębiorców oraz promocja gospodarcza i inwestycyjna Gminy

Ze strony władz samorządowych konieczne jest kontynuowanie działań poprzez zachęty i udogodnienia dla istniejących i potencjalnych przedsiębiorców, w celu inwestowania na terenie Gminy Masłów. Wprowadzenie zachęt ma służyć pobudzeniu zarówno zainteresowania Gminą Masłów, jako atrakcyjnym obszarem prowadzenia biznesu, jak też być odciążeniem dla przedsiębiorców w fazie rozruchu nowych inwestycji.

W obszarze dodatkowego wsparcia powinny być także: badania rynkowe, promocja i marketing, edukacja i transfer wiedzy, jak tez wykorzystanie nowoczesnych kanałów informacji do propagowania potencjału dla lokowania działalności gospodarczej na terenie Gminy Masłów.

Należy także zwiększyć zaangażowanie samorządu w pozyskiwanie potencjalnych inwestorów oraz wprowadzenie systemu informacji inwestycyjnej.

Rozwój gospodarczy Gminy będzie zależał w znacznym stopniu od właściwej promocji Gminy jako miejsca, gdzie warto prowadzić działalność gospodarczą.

Działalność promocyjna powinna obejmować szerokie spektrum działań, w tym m.in. :

- powinna starać się pobudzać lokalną społeczność do przedsiębiorczości, w tym poprzez inicjowanie i wspieranie zarówno podmiotów już funkcjonujących, jak i tych, które będą zainteresowane rozwinięciem działalności gospodarczej na terenie Gminy w przyszłości,
- powinna dążyć do sprowadzenia kapitału zewnętrznego,
- powinna stymulować potrzebę zwiększania potencjału rozwojowego podmiotów i mieszkańców Gminy,
- powinna wykorzystywać potencjał i mocne strony Gminy (np. doskonałą lokalizację w kontekście układu komunikacyjnego) i dostępne kanały informacji.

Prowadzenie skutecznej promocji Gminy będzie skutkowało podniesieniem atrakcyjności inwestycyjnej Gminy. Należy tu zaznaczyć, że promocja jest najbardziej widocznym elementem działań marketingowych w jednostce samorządowej, a wynika to z faktu, że promocja dysponuje najszerszym, w porównaniu z innymi instrumentami, zakresem możliwości, także ze względu na wizualny i namacalny charakter wykorzystywanych środków.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Liczba pozyskanych inwestorów zewnętrznych szt.
- Liczba przedsiębiorstw korzystających z zachęt dla lokowania działalności w gminie szt.
- Liczba działań marketingowych skierowanych na rozwój przedsiębiorczości w gminie szt.

Kierunek 2.3 – Zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych

Rozwój inwestycji gospodarczych na terenie Gminy Masłów nie może wpływać negatywnie na środowisko i obszary zamieszkane. Dlatego należy podjąć starania, aby przed rozpoczęciem inwestycji przeprowadzane były środowiskowe analizy wpływu na otaczające ją obszary, w tym, aby zakres planowanych inwestycji nie był uciążliwy dla środowiska. Szczególnie ważne jest odpowiednie planowanie przestrzenne związane z organizacją i wyznaczaniem terenów inwestycyjnych.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Liczba terenów inwestycyjnych objętych badaniem oddziaływania na środowisko szt.

Cel 3 – Rozwój kultury i turystyki

Kierunek 3.1 – Promocja zasobów kulturowych i turystyki

Mając na uwadze wysoką atrakcyjność przyrodniczą oraz kulturalną Gminy Masłów, istotne jest podejmowanie działań zmierzających do wyeksponowania tych walorów w celach dalszego pobudzenia jej rozwoju w tym zakresie. Jednym z tych elementów mogą być inwestycje
w rozwój infrastruktury turystycznej w zakresie rozwijania warunków dla turystyki rowerowej i pieszej (w tym np. zimowej turystyki rekreacyjnej i sportowej). Tworzenie kompleksowych rozwiązań w tym obszarze będzie z pewnością magnesem przyciągającym turystów zarówno krajowych i zagranicznych. W ostatnich latach coraz większą wagę przywiązuje się do zdrowego trybu życia, a zmniejszające się ograniczenia komunikacyjne nie są barierą utrudniająca dotarcie w atrakcyjne miejsca. Czynniki te sprawiają, że przy tworzeniu produktów turystycznych należy kierować się ich indywidualnym charakterem, który umożliwi jego odróżnienie od innych podobnych ofert.

Promocja Gminy to szereg kompleksowo zaplanowanych i skoordynowanych działań, których celem nadrzędnym jest podniesienie poziomu atrakcyjności gospodarczej, turystycznej i społeczno – kulturowej danego miejsca. Działania promocyjne na rzecz Gminy Masłów to niewątpliwie jeden z najbardziej efektywnych sposobów wspierania jej obszaru w zakresie pobudzenia lub przywrócenia dynamicznego jego rozwoju gospodarczego, utworzenia lub wypromowania miejsc atrakcyjnych inwestycyjnie, stworzenia nowych miejsc pracy, a także wzbudzenia zainteresowania wśród turystów. Należy mieć na uwadze, że skuteczność inicjatyw promocyjnych jest ściśle uzależniona od aktywności i zaangażowania wszystkich podmiotów przeprowadzających takie działania oraz prawidłowego określenia i przydzielenia celów oraz zadań. Niezwykle istotnym zabiegiem jest określenie obszarów, których promocja będzie dotyczyć. Należy zdać sobie sprawę z atutów, jakimi charakteryzuje się Gmina Masłów i co ma do zaoferowania zarówno mieszkańcom, turystom jak i inwestorom. Warto w tym

miejscu podkreślić, że działania promocyjne powinny mieć charakter otwartej komunikacji marketingowej, polegającej na utrzymaniu stałego kontaktu z odbiorcami w celu wywołania pożądanej reakcji.

Mając na uwadze powyższe uwarunkowania, kluczowym elementem jest stworzenie zintegrowanego systemu promocji Gminy Masłów w oparciu o szerokie spektrum kanałów takich jak internet (strony www, portale społecznościowe, itp.), kontakt z mediami, współpraca z przedsiębiorcami oraz organizacjami pozarządowymi, a także instytucjami i jednostkami działającymi w obszarach promocji kultury, turystyki i gospodarki.

Istotną rolę w promocji Gminy Masłów stanowią znajdujące się na jej terenie zabytki oraz miejsca o bogatej historii, w szczególności związane z osobą Stefana Żeromskiego. Jest to ważny element, który kreuje specyficzną tożsamość tego rejonu. W związku z powyższym należy podejmować działania podnoszące atrakcyjność tych miejsc, tak aby stały się wizytówką gminy nie tylko przez swój historyczny charakter, ale także przez wzbogacanie oferty, ich rewitalizację. Działania te powinny być wzmacniane poprzez organizację imprez bezpośrednio związanych z tymi zabytkami i nawiązujących do ich charakteru historycznego.

Aby wzmocnić działania promocyjne, jak również poszerzyć krąg odbiorców docelowych konieczne będzie nawiązanie szerszej współpracy z organizacjami turystycznymi i innymi gminami z regionu (w szczególności w ramach Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz Związku Gmin Gór Świętokrzyskich), co pozwoli na stworzenie w przyszłości wspólnej oferty produktowej w zakresie turystyki, będącej alternatywą dla wyjazdów zagranicznych i do innych miejsc w kraju obecnie najchętniej odwiedzanych. W tym celu Gmina musi podjąć starania utworzenia własnej marki, charakterystycznej i rozpoznawalnej oraz łatwo kojarzącej się z Gminą Masłów.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Liczba projektów promujących region, jego potencjał gospodarczy, turystyczny i produkty regionalne szt.
- Liczba działań promocyjnych służących wzbogaceniu dotychczasowej oferty turystycznej szt.
- Liczba inwestycji realizowanych na obszarach o wysokim stopniu atrakcyjności turystycznej szt.

Kierunek 3.2 – Rozwój oferty kulturalnej, rekreacyjnej i turystycznej

Działania promocyjne nakierowane na wzrost zainteresowania Gminą Masłów muszą mieć odpowiednie podstawy w zakresie dostępności do usług turystycznych i okołoturystycznych takich jak noclegi, obsługa turystyczna, wynajem sprzętu turystycznego, itp. W związku

z powyższym Gmina Masłów będzie wspierać inicjatywy służące zwiększeniu dostępności dla ruchu turystycznego oraz będzie aktywnie uczestniczyć w realizacjach przedsięwzięć mających na celu promowanie i uatrakcyjnienie bezpośrednio terenu Gminy Masłów, a pośrednio całego regionu świętokrzyskiego.

Przewiduje się dalszy rozwój działalności oraz inwestycje w infrastrukturę Centrum Edukacji i Kultury „Szklany Dom" oraz zwiększenie jego zaangażowania na rzecz krzewienia kultury regionu, a także budowę nowych i rozbudowę istniejących świetlic wiejskich, które zajmują ważne miejsce w tworzeniu lokalnych środowisk kultury.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Liczba wybudowanych/ przebudowanych/ zmodernizowanych obiektów turystycznych i rekreacyjnych szt.
- Liczba inwestycji realizowanych na obszarach o wysokim stopniu atrakcyjności turystycznej szt.
- Liczba wyposażonych obiektów pełniących funkcje kulturalne szt.

Kierunek 3.3 – Utworzenie centrum Gminy

Jednym z elementów rozwoju kultury i turystyki jest realizacja działań mających na celu stworzenie szeroko dostępnej przestrzeni publicznej, której wykorzystanie będzie nakierowanie na działania związane między innymi z promocją Gminy. Do tworzenia takich obszarów możliwe jest wykorzystanie istniejącej infrastruktury, która z różnych względów przestała spełniać swoją dotychczasową funkcję, jak również ze względów pogarszającego się jej stanu technicznego wymaga wykonania prac przywracających jej dawną funkcjonalność. Kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej powinno być jednym z kluczowych zadań realizowanych w ramach Strategii. Z efektów tych działań będzie korzystać wiele osób, zarówno miejscowych, jak i przyjezdnych, a informacje związane z tymi działaniami powinny być szeroko rozpowszechniane na różnych poziomach promocji. Powstająca w tym zakresie przestrzeń, powinna być podstawą do podejmowania różnorodnych aktywności czy wydarzeń kulturalnych, co spowoduje występowanie efektu synergii, umożliwiającego wzajemne ich oddziaływanie.

W ramach tego kierunku dopuszczona będzie realizacja inwestycji w formie rewitalizacji obszarów zdegradowanych, ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Powierzchnia zagospodarowanej przestrzeni publicznej w gminie ha

Kierunek 3.4 – Wsparcie dziedzictwa kulturalnego i aktywności turystycznej

Działalność kulturalną i turystyczną należy wspierać na kilku poziomach, w szczególności poprzez aktywizowanie różnych grup społecznych oraz wykorzystywać bogate doświadczenia

istniejących organizacji i kół gminnych. Istotne znaczenie ma także wdrażanie inicjatyw edukacyjnych, które tworzyć będą odpowiedni klimat w tym obszarze.

Gmina Masłów będzie wspierać także działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego i miejsc cennych przyrodniczo. Do najważniejszych działań w tym zakresie należy zaliczyć między innymi inwestycje dotyczące zagospodarowania miejsc wypoczynku mieszkańców Gminy i okolic, a także obiektów stanowiących podstawę tożsamości narodowej.

Kluczową rolę w zakresie promocji zasobów kulturowych i turystyki odrywa Centrum Edukacji i Kultury „Szklany Dom", którego dalszy rozwój stanowić będą w dużej mierze o skuteczności wdrażanych działań.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Liczba inwestycji realizowanych na obszarach o wysokim stopniu atrakcyjności turystycznej szt.
- Powierzchnia zagospodarowanej przestrzeni na potrzeby kultury i rekreacji ha

Cel 4 – Rozwój usług publicznych

Kierunek 4.1 – Poprawa dostępności do infrastruktury

Podstawowym celem funkcjonowania Gminy Masłów jako jednostki samorządowej jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb, które wpływają na jakość życia jej mieszkańców. Realizacja usług ustawowych powinna mieć na celu zapewnienie jak najlepszych warunków dla funkcjonowania społeczności lokalnej oraz wpływać na kształtowanie jej rozwoju, a także pozytywnie oddziaływać w przyszłości na rozwój gospodarczy Gminy.

Wśród pól działania w tym zakresie należy wskazać dostęp do wysokiej jakości infrastruktury usług publicznych do jakich można zaliczyć w szczególności oświatę i wychowanie dzieci i młodzieży, pomoc społeczną czy kulturę i sport.

Do chwili obecnej działania Gminy nakierowane były przede wszystkim na zwiększenie jakości i dostępności infrastruktury technicznej (budynków, obiektów sportowych itp.). Analizowane potrzeby w tym zakresie wskazują, że konieczne jest dalsze prowadzenie działań zmierzających do poprawy warunków technicznych, szczególnie w jednostkach oświatowych przy uwzględnieniu możliwości zmniejszenia kosztów ich eksploatacji oraz oddziaływania ww. obiektów na środowisko. Dlatego też przewiduje się, że w kolejnych latach Gmina będzie nadal podejmowała starania mające na celu wprowadzenia usprawnień termomodernizacyjnych w obiektach szkolnych, a z drugiej podejmie działania wpływające na wzrost komfortu uczniów przebywających w szkołach oraz poziomu kształcenia m.in. poprzez unowocześnienie i cyfryzację wyposażenia szkół. Podobne działania będą prowadzone w zakresie pomocy społecznej, kultury, sportu, rekreacji, zdrowia, wychowania dzieci i młodzieży, administracji publicznej czy bezpieczeństwa publicznego.

Ważnym aspektem zapewnienia wysokiej jakości usług publicznych będzie także właściwe wyposażenie w narzędzia do bezpośredniej pracy jednostek działających na terenie Gminy. Do najważniejszych przykładów można zaliczyć zakup nowoczesnego sprzętu komputerowego i oprogramowania dla wybranych instytucji czy specjalistycznych urządzeń np. dla jednostek OSP itp.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Liczba wybudowanych/przebudowanych/zmodernizowanych obiektów publicznych szt.
- Liczba wybudowanych/przebudowanych/zmodernizowanych obiektów dydaktycznych szt.
- Liczba wybudowanych/przebudowanych/zmodernizowanych obiektów kulturalnych szt.
- Liczba wybudowanych/przebudowanych/zmodernizowanych obiektów ochrony zdrowia szt.
- Liczba wybudowanych/przebudowanych/zmodernizowanych obiektów bezpieczeństwa publicznego szt.
- Liczba wyposażonych obiektów pełniących funkcje kulturalne szt.
- Wartość zakupionych środków trwałych i/ lub aktywów materialnych PLN

Kierunek 4.2 – Poprawa warunków edukacji i wychowania dzieci i młodzieży

W trakcie opracowania diagnozy stanu systemu oświatowego w Gminie wskazano główne obszary wymagające interwencji w ramach Strategii. Przewiduje się konieczność wdrożenia działań służących podnoszeniu jakości systemu edukacyjnego Gminy Masłów. Jakość jest tu jednak rozumiana dużo szerzej niż tylko poziom nauczania, a środkami służącymi jej osiąganiu mogą służyć różne działania na rzecz dobra systemu oświatowego wśród których można wymienić:

- podwyższenie bezpieczeństwa i komfortu szkół,
- wzbogacenie oferty edukacyjnej o zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów,
- podwyższanie kwalifikacji kadry nauczycielskiej,
- lepsze dopasowanie procesu nauczania do możliwości i potrzeb uczniów,
- nawiązanie współpracy z innymi placówkami spoza gminy,
- uczenie dzieci odpowiedzialności, samodzielności pracy w grupie również w warunkach zdalnej nauki.

Ze względu na niskie wyniki egzaminów warto byłoby zwrócić szczególną uwagę na poziom i jakość nauki uczniów. Przyczyny mogą być różne, w tym odziaływanie pandemii COVID-19 i przechodzenie do nauki zdalnej.

Dla podniesienia jakości nauki przewiduje się uruchomienie projektów z zakresu szkoleń oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowej dla kadry nauczycielskiej do pracy zdalnej oraz inne projekty w celu podniesienia jakości procesu nauczania uczniów.

Powyższe kompleksowe działania mają służyć podniesieniu jakości warunków i poziomu kształcenia dzieci i młodzieży w szkołach Gminy Masłów.

Ważne miejsce w zakresie edukacji i wychowania zajmuje zapewnienie właściwej opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym. Gmina Masłów będzie podejmować starania, aby jak największa liczba dzieci z jej terenu mogła być objęta nauczaniem i wychowaniem przedszkolnym.

Poważnym problemem oświatowo – wychowawczym był w poprzednich latach brak możliwości dostępu do żłobków na terenie Gminy. Dlatego też Gmina podjęła się budowy pierwszego żłobka na jej terenie, dzięki któremu znaczna część dzieci mogła skorzystać z wyspecjalizowanej opieki nad dziećmi do lat 3.

Dlatego też przewiduje się, że w ramach przyszłych działań będzie dalszy rozwój systemu zapewnienia opieki dla małych dzieci, jak również w wieku szkolnym. Przykładami takich działań może być zarówno tworzenie nowych oddziałów lub grup przedszkolnych czy udostępnienie placówek publicznych (np. świetlice) dla dzieci i młodzieży, jak i dopasowanie systemu opieki np. godzin funkcjonowania ww. obiektów do godzin pracy rodziców.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Liczba wybudowanych/przebudowanych/zmodernizowanych obiektów dydaktycznych szt.
- Liczba wybudowanych/przebudowanych/zmodernizowanych żłobków szt.
- Liczba projektów z zakresu wychowania/edukacji dzieci szt.

Kierunek 4.3 – Poprawa dostępności do wysokiej jakości usług publicznych

W ramach kierunku przewiduje się, że działania związane z podniesieniem jakości wyposażenia i infrastruktury zostaną uzupełnione poprzez zwiększenie kwalifikacji zawodowych pracowników jednostek gminnych odpowiedzialnych za realizację usług w Gminie, co pozwoli na zwiększenie kompetencji tych kadr i zwiększy jakość oferowanych w Gminie Masłów usług publicznych.

Należy mieć też na uwadze, że zmieniające się uwarunkowania mogą także wymuszać na jednostkach i placówkach w Gminie tworzenia nowych i innowacyjnych rozwiązań systemowych, umożliwiających sprawne reagowanie na potrzeby i problemy mieszkańców.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Liczba pracowników jednostek publicznych objętych szkoleniami/doradztwem w zakresie kompetencji zawodowych/cyfrowych w gminie szt.

Kierunek 4.4 – Poprawa bezpieczeństwa

Kwestia bezpieczeństwa jest jednym z kluczowych obszarów wpływających na jakość życia mieszkańców. W związku z powyższym bardzo istotne jest prowadzenie działań, które w sposób systemowy podnoszą stopień bezpieczeństwa, co wpływa pozytywnie na wizerunek Gminy
i chęć do zamieszkania na jej obszarze, a w dalszej kolejności na jej rozwój.

Bardzo istotnym działaniem jest organizacja spotkań edukacyjnych, szkoleniowych i uświadamiających mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży, w zakresie zagrożeń życia codziennego. Dotyczy to między innymi obszaru bezpieczeństwa w ruchu drogowym, działań oszustów finansowych, przemocy fizycznej i psychicznej, w tym przemocy seksualnej, zarówno w świecie realnym jak również w sieci internet.

Konieczne jest stałe zwiększanie współpracy z policją poprzez poszerzenie możliwości kontaktu mieszkańców z Dzielnicowym Rewiru Gminy Masłów oraz podejmowanie działań mających
na celu zwiększenie patroli policji na terenie Gminy Masłów.

Biorąc pod uwagę bezpieczeństwo przeciwpożarowe, rekomenduje się dalsze doposażenie jednostek OSP działających na terenie Gminy Masłów, jak również zachęcanie mieszkańców do aktywnego działania w tym obszarze i wstępowanie w szeregi Ochotniczej Straży Pożarnej.

Jednym z elementów podnoszenia standardu bezpieczeństwa jest wprowadzenie scentralizowanego systemu monitoringu umożliwiającego obserwacje tych miejsc publicznych, które są szczególnie narażone na występowanie zjawisk wandalizmu, rozbojów, kradzieży itp.

W zakresie poprawy bezpieczeństwa przewiduje się, że podjęte zostaną działania zmierzające do poprawy jakości i stanu infrastruktury technicznej takiej jak np. ciągów pieszych wzdłuż dróg na terenie gminy, oświetlenia ulicznego, jak również rozwiązań komunikacyjnych zmniejszających ryzyko zdarzeń i wypadków drogowych.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Liczba działań edukacyjnych w gminie na rzecz poprawy bezpieczeństwa publicznego szt.
- Liczba jednostek służb ratowniczych doposażonych w sprzęt do prowadzenia akcji ratowniczych szt.
- Długość wybudowanej/przebudowanej/zmodernizowanej infrastruktury towarzyszącej dróg publicznych km
- Długość wybudowanej/przebudowanej/zmodernizowanej infrastruktury oświetlenia ulicznego km

Cel 5 – Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego

Kierunek 5.1 – Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców Gminy i rozbudowa systemu opieki nad dziećmi i młodzieżą dopasowanego do potrzeb osób pracujących

Do najważniejszych aspektów społecznych należy dostęp do rynku pracy. Jest to podstawowy czynnik wpływający na rozwój społeczeństwa.

Gmina Masłów powinna umożliwiać tworzenie oraz stymulować rozwój rynku pracy m.in. poprzez ułatwienie wejścia na rynek pracy osób zagrożonych marginalizacją, w szczególności za pomocą sformułowania nowej oferty usług dla nich i ich rodzin, prowadzenia akcji informacyjnych o takich usługach, a także doradztwa prawnego, psychologicznego
i socjalnego. Warto podejmować działania w celu wzmocnienia współpracy pomiędzy instytucjami pomocowymi, organizacjami pozarządowymi, wolontariuszami na rzecz aktywizacji społecznej tej grupy mieszkańców.

Pobudzenie rynku pracy wiąże się nierozerwalnie z zapewnieniem dla potrzebujących mieszkańców opieki nad dziećmi i młodzieżą pozostającą pod opieką osób aktywnych zawodowo. W związku z powyższym Gmina Masłów wspierać będzie inicjatywy mające na celu stworzenie warunków dla zwiększenia aktywności i mobilności mieszkańców.

Uruchomienie żłobka i oddziałów przedszkolnych zdecydowanie wpłynęło na poprawę aktywności zawodowej wielu rodziców, którzy nie mogli pogodzić jednoczesnej opieki nad dziećmi oraz aktywności zawodowej.

Dlatego też przewiduje się, że w ramach przyszłych działań będzie dalszy rozwój systemu zapewnienia opieki dla małych dzieci, jak również w wieku szkolnym zgodnie z zapisami dla kierunku 4.2.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem pomocy społecznej osoby
- Liczba dzieci korzystających z wybudowanych/przebudowanych/zmodernizowanych żłobków i przedszkoli osoby

Kierunek 5.2 – Rozbudowa systemu opieki nad osobami starszymi i wymagającymi opieki

Na terenie Gminy Masłów zgodnie z prowadzoną statystyką każdego roku przybywa osób starszych. Znaczna część tych osób wymaga dodatkowej opieki, której nie jest w stanie zapewnić jej najbliższe otoczenia. W związku z powyższym Gmina Masłów będzie prowadziła działania zmierzające do poprawy opieki w szczególności nad osobami starszymi, głównie tymi, które wymagają specjalistycznej opieki, jak też innych osób dotkniętych niepełnosprawnością (m.in. poprzez zapewnienie dostępu do usług rehabilitacji, opieki, asystenta osób niepełnosprawnych itp.). Uzupełnieniem powyższym działań będzie

stworzenie miejsc spotkań dla osób starszych czy zagrożonych wykluczeniem w ramach klubów i kół, które będą aktywizować te osoby, zapewniając im jednocześnie opiekę i wsparcie ze strony Gminy.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Liczba osób objętych wsparciem pomocy społecznej osoby
- Liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem pomocy społecznej osoby

Kierunek 5.3 – Integracja mieszkańców Gminy

W ostatnich latach obserwuje się stałe migracje ludności do miejscowości leżących w obrębie Gminy Masłów. Dotyczy to głównie byłych mieszkańców Kielc, którzy wyprowadzają się na tereny podmiejskie, a jednocześnie pozostają wciąż powiązani zawodowo z Kielcami. Taka sytuacja wpływa często niekorzystanie na stworzenie więzi pomiędzy nowymi mieszkańcami a dotychczasową społecznością lokalną.

W związku z powyższym Gmina Masłów będzie starała się organizować imprezy, wydarzenia kulturalne czy sportowe, spotkania lokalne związane z ważnymi sprawami Gminy i poszczególnych miejscowości, które będą podstawą do nawiązania relacji nowych mieszkańców z dotychczasowymi, co pozwoli na integrację społeczności w celu zachęcenia wszystkich mieszkańców do aktywnego udziału w życiu Gminy.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Liczba zorganizowanych wydarzeń/spotkań kulturalnych/sportowych/społecznych dla mieszkańców szt.

Cel 6 – Rozwój społeczeństwa demokratycznego

Kierunek 6.1 – Rozwój społeczeństwa obywatelskiego

Nowoczesna koncepcja społeczeństwa obywatelskiego charakteryzuje się aktywnością i zdolnością do samoorganizacji oraz określania i osiągania wyznaczonych celów bez impulsu ze strony władzy państwowej. Społeczeństwo obywatelskie jest społeczeństwem świadomym, które potrafi działać niezależnie od instytucji państwowych. Niezależność nie oznacza jednak rywalizacji społeczeństwa z władzą publiczną zarówno dotyczącą administracji rządowej, jak również administracji samorządowej. Społeczeństwo obywatelskie dąży, aby wspólnota, którą tworzy, zaspokajała potrzeby tej wspólnoty z zachowaniem poczucia odpowiedzialności za dobro ogółu.

Wdrożenie koncepcji nowoczesnego społeczeństwa obywatelskiego powinno się opierać na wsparciu aktywności obywateli w tworzeniu prawa lokalnego, udziału w wyborach samorządowych czy tworzeniu organizacji pozarządowych.

Gmina Masłów jako podstawowa i najważniejsza struktura samorządu lokalnego powinna pomóc społeczeństwu realizować oddolne inicjatywy mieszkańców, jak również stwarzać warunki do jak największego decydowania przez mieszkańców o tym, co się dzieje w Gminie. W tym celu Gmina Masłów powinna podejmować starania, aby o wszelkich ważnych wydarzeniach informowane było jak największe grono mieszkańców Gminy oraz aby zachęcić ich do aktywnego udziału w życiu lokalnym, w szczególności poprzez organizację spotkań z mieszkańcami, wykorzystanie gminnych portali internetowych, mediów lokalnych oraz organizacji samorządowych i społecznych, jak również podniesienia rangi konsultacji społecznych jako podstawowego narzędzia demokracji lokalnej.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Liczba zorganizowanych spotkań społecznych dla mieszkańców szt.
- Liczba przeprowadzonych konsultacji społecznych szt.

Kierunek 6.2 – Promowanie współpracy i partnerstwa

Niezwykle istotnym aspektem funkcjonowania Gminy jest współpraca podmiotów administracji samorządowej w celu realizacji wielu inicjatyw i przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnej. W ramach niniejszej Strategii przewiduje się, że w kolejnych latach zostanie zacieśniona współpraca na zasadach partnerskich Gminy Masłów oraz innych samorządów gminnych, w szczególności działających w ramach Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego. Dzięki temu możliwe będzie prowadzenie wspólnych inicjatyw samorządów na rzecz zrównoważonego rozwoju poszczególnych gmin, przejawiających się chęcią integracji działań mających na celu zapewnienie temu obszarowi konkurencyjności i dynamicznego rozwoju dzięki zacieśnieniu współpracy samorządowej. Przykładami takiej współpracy mogą być m.in. inicjatywy związane z promowaniem ścieżek rowerowych (ekologiczne systemy mobilności), rozwoju turystyki czy przedsięwzięcia związane z uspójnieniem układu komunikacyjnego.

Równocześnie przewiduje się zwiększenie współpracy poszczególnych jednostek organizacyjnych organów samorządowych oraz z instytucjami wspierającymi pracę Gminy np. Policji, Państwowej Straży Pożarnej czy Stacji Sanitarno – Epidemiologicznych. Ma to szczególne znaczenie na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych, jaka np. miała miejsce w trakcie pandemii COVID 19, podtopień czy innych o charakterze ekstremalnym.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Liczba zawartych umów partnerskich szt.

Kierunek 6.3 – Sprawna administracja

Rozwój Gminy Masłów nie będzie możliwy bez sprawnie działającej administracji i wykorzystania nowoczesnych i szybkich metod komunikacji i przetwarzania danych. Do najważniejszych z nich należy wykorzystywanie usług świadczonych drogą elektroniczną.

W związku z powyższym Urząd Gminy Masłów wraz ze wszystkimi jednostkami podległymi powinien zwiększyć możliwości wykorzystania tego rodzaju usług jako tzw. e-administracji.

Zastosowanie e-usług w dłuższej perspektywie będzie pozwalało na zwiększenie szybkości prowadzonych spraw, jak też usprawni komunikację pomiędzy jednostkami organizacyjnymi i samorządowymi oraz mieszkańcami Gminy.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Liczba utworzonych aplikacji lub udostępnionych usług teleinformatycznych szt.
- Liczba usług publicznych realizowanych on-line szt.

Cel 7 – Ambitny, proinwestycyjny, zrównoważony budżet Gminy Masłów

Kierunek 7.1 – Tworzenie warunków do zwiększenia dochodów własnych i dodatkowych w oparciu o majątek komunalny Gminy Masłów

Gmina, jako Jednostka Samorządu Terytorialnego dysponuje wieloma instrumentami finansowymi, za pomocą których może oddziaływać na lokalne życie gospodarcze. Wprawdzie nie są one duże, jednak zastosowanie ich kompleksowo oraz zgodnie z konsekwentnie realizowanym planem, może przynieść zdumiewające rezultaty.

Głównym instrumentem finansowym gminy jest jej budżet, w którym z kolei zawarte są poszczególne elementy, takie jak podatki i opłaty wnoszone na rzecz gminy, dochody majątkowe, dochody z działalności gospodarczej itd., a także różnego rodzaju wydatki, z których niemal każdy bezpośrednio lub pośrednio może być instrumentem oddziałującym pozytywnie na lokalne zjawiska gospodarcze.

Należy podkreślić, iż bardzo ważnym elementem finansowania działań inwestycyjnych pobudzających rozwój gospodarczy Gminy Masłów są środki ze źródeł zewnętrznych, w tym w szczególności różnego rodzaju dofinansowania z Unii Europejskiej. Gmina Masłów posiada duże doświadczenie w pozyskiwaniu funduszy Unijnych, które na przestrzeni kilkunastu lat umożliwiły realizację wielu istotnych dla rozwoju gminy projektów. Mając na uwadze, iż przedmiotowa Strategia obejmuje lata 2022 -2030, w których realizowana będzie także nowa perspektywa programowa UE (2021-2027), działania gminy, w zakresie pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań projektowych powinny być kontynuowane.

Na dochody własne gminy wpływają m.in. podatki i opłaty lokalne. Dlatego też, każda z gmin ma podstawowy dylemat, formułując zasady polityki fiskalnej: czy obniżać czy podwyższać podatki i opłaty, a jeśli obniżać, to czy wszystkie, i czy gmina ma w tym zakresie realne możliwości. Aby problem rozwiązać, trzeba przeanalizować skutki, jakie dla budżetu gminy oraz lokalnego rozwoju gospodarczego i rozwoju przedsiębiorstw przynosi obniżenie czy też podwyższanie opłat i podatków.

Mogłoby się wydawać, że aby uzyskać wzrost wpływów do budżetu o określoną wielkość, wystarczy o określoną wielkość podnieść podatki lub opłaty. Ale czy na pewno? Niestety nie. Zmiany podatków i opłat mogą wywoływać dość skomplikowane skutki, toteż wprowadzanie zmian wymaga umiejętności i wyobraźni oraz wiedzy o funkcjonowaniu rynku, zwłaszcza wtedy gdy projektowane zmiany zbliżają się do niebezpiecznej granicy, której przekroczenie spowoduje właśnie spadek, a nie wzrost globalnych dochodów do budżetu gminy.

Biorąc pod uwagę, że zwiększenie obciążeń podatników prowadzących działalność gospodarczą pociąga za sobą często rezygnację z prowadzenia działalności jednych, przejście do szarej lub czarnej strefy innych, a przeważnie zmniejsza zdolność do inwestowania – o wiele bezpieczniejsze dla rozwoju gospodarki wydaje się obniżenie podatków i opłat. Powinno ono też prowadzić do rozwoju inwestycji. Jednak obniżenie podatków bądź opłat o założoną z góry wielkość może spowodować, oprócz wyraźnych objawów koniunktury na rynku, chwilowy spadek dochodów budżety uniemożliwiający wywiązywanie się z obowiązkowych zadań publicznych (oraz z zwiększania standardu świadczonych usług publicznych przez gminę).

Między obciążeniem podatników a obowiązkami państwa i samorządów lokalnych musi być zachowana równowaga, a więc zmniejszeniu obciążeń podatników (równoznacznemu z pozostawieniem części pieniędzy w ich kieszeni) powinno towarzyszyć zmniejszenie obowiązków gminy.

Jeżeli tak się nie dzieje i nie ma możliwości zmniejszenia obowiązków gminy (nawet w przyszłości), to szanse zmniejszania przez gminę podatków i opłat są ograniczone.

Dążąc do obniżenia obciążeń podatników należy zawsze zachowywać równowagę między obciążeniami podatników a obowiązkami gminy i uważać, żeby nie odbiło się to negatywnie na wykonaniu obowiązkowych zadań bieżących. Nie jest to zadanie łatwe, jednak nie należy z niego rezygnować, gdyż im niższe będą obciążenia podatników, tym lepsze warunki do rozwoju przedsiębiorstw. Jego skutkiem będzie natomiast nie tylko wzrost dobrobytu i zadowolenie mieszkańców, ale również wzrost dochodów budżetu bez konieczności podnoszenia podatku i opłat.

Stosunkowo najtrudniej wyrokować, gdy polityka fiskalna zakłada wzrost jednych obciążeń, a obniżenie innych i z tego względu prowadzenie takich działań wymaga dużego profesjonalizmu oraz regularnego badania faktycznych skutków wprowadzonych zmian na rynku. Istnieje jednak pewna bariera tych korzyści. Może ona stać się wyraźnie widoczna wówczas, gdy zabraknie jakichś ważnych dóbr lub usług, których dostarczyć mogą tylko państwo lub gmina. Te zaś potrzebują na to środków, które uzyskać mogą jedynie z podatków lub opłat. Do takich ważnych dóbr lub usług w zależności od występujących lokalnie uwarunkowań mogą należeć np. stan dróg, infrastruktura techniczna, szkolnictwo, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo itp.

Główne wskaźniki pomiaru dla kierunku:

- Liczba utworzonych aplikacji lub udostępnionych usług teleinformatycznych szt.
- Liczba usług publicznych realizowanych on-line szt.

Kierunek 7.2 – Programy organizacyjne i inwestycyjne pomniejszające wydatki Gminy

Najkorzystniejszym skutkiem obniżenia podatków dla rozwoju gospodarczego i dla rozwoju lokalnych firm będzie wzrost inwestycji. Gmina powinna dążyć, aby za pomocą swojej polityki fiskalnej stworzyć jak najlepsze warunki do inwestowania (np. tereny inwestycyjne, infrastruktura drogowa, techniczna itp.). Dlatego też, aby Gmina mogłaby zwiększać w przyszłości swoje dochody musi dobierać odpowiednią politykę inwestycyjną.

Powszechnie uważa się, że wydatki inwestycyjne służą powiększaniu majątku jednostki samorządowej, który sprzyja jej rozwojowi społecznemu i gospodarczemu. Gmina dysponując znaczną samodzielnością realizacji zadań posiada również rozległy zakres wydatkowania środków. Największy zakres swobody posiada on w przypadku wydatków inwestycyjnych, gdyż sam decyduje o wyborze kierunku inwestowania w zakresie zadań własnych. Przez inwestycje realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego rozumieć należy celowe wydatkowanie kapitału, skierowane na powiększenie korzyści materialnych i niematerialnych wspólnoty samorządowej.

Inwestycje podejmowane przez samorządy są podstawowym czynnikiem rozbudowy lokalnej infrastruktury technicznej i społecznej, a w rezultacie powiększenia majątku gminy. Z tych właśnie względów wielkość inwestycji traktowana jest jako ważny wskaźnik jej rozwoju i kondycji finansowej. Inwestowanie jest jednak możliwe dopiero po pokryciu przez gminę niezbędnych wydatków bieżących. Realny poziom inwestycji, jako wyraz skłonności gmin do inwestowania, jest bardzo silnie skorelowany z dochodami gmin, a zwłaszcza z wysokością dochodów własnych.

Wszystkie wydatki, jakie ponosi gmina na wytworzenie lub odtworzenie składników majątku gminy, uważa się za środki pozytywnie wpływające na rozwój gminy i sytuację jej mieszkańców. Inwestycje zrealizowane przez gminę mogą generować jej przyszłe dochody, w przypadku inwestycji publicznych bardziej niż korzyści finansowe pożądane są korzyści społeczne
i użytkowe. Ich służebny charakter wynika stąd, że zaspokajają podstawowe i codzienne potrzeby ludności, jednostek gospodarczych oraz instytucji zlokalizowanych na terenie gminy.

Skuteczny rozwój lokalny możliwy jest tylko wówczas, gdy działanie społeczności, władzy publicznej, oraz pozostałych podmiotów funkcjonujących danej jednostce terytorialnej będzie ściśle zharmonizowane i systematyczne. Wszystkie działania tych podmiotów powinny mieć na celu generowanie dynamiki rozwoju i tworzenie korzystnych warunków dla gospodarki.

Ustalenie proporcji między wydatkami konsumpcyjnymi a inwestycyjnymi gminy jest najważniejszą kwestią, jaka przyjdzie rozstrzygać twórcom gminnej polityki gospodarczej. Dokonując tego wyboru, należy dążyć przede wszystkim do zmniejszenia poszczególnych wydatków konsumpcyjnych poszukując metody obniżenia kosztów usług finansowanych z budżetu gminy bez zmniejszania zakresu i jakości tych usług, a dopiero gdy jest to niemożliwe, szukać innych rozwiązań (ograniczać zakres usług, zwiększać opłaty).

Jeżeli celem działania ma być rozwój gospodarczy gminy, należy starać się włączyć w te programy inne podmioty działające na terenie gminy, a w razie potrzeby próbować skorzystać ze środków zewnętrznych. Żadna lokalna akcja zmierzająca do rozwoju inwestycji w powiecie w większej skali nie uda się bez udziału inwestycji finansowanych bezpośrednio z budżetu gminy. Powinny one być tak zaplanowane, aby powodowały rozwój kolejnych, już nie przez budżet finansowanych inwestycji.

Specyfika wydatków inwestycyjnych gminy polega na tym, że przeważnie nie są to wydatki, których efektem jest osiąganie wymiernego zysku, jak w przypadku inwestycji podmiotów gospodarczych. Inwestycje dokonywane przez gminę dopiero tworzą warunki do tego, aby podmioty gospodarcze mogły inwestować, a także poprawiają standard życia mieszkańców lub umożliwiają gminne pełnienie jej zadań publicznych. Mierniki oceny nakładów inwestycyjnych dokonywanych przez gminę będą więc inne niż w przedsiębiorstwach. Jedynie w stosunku do niektórych inwestycji można będzie posłużyć się takimi parametrami, jak obniżka kosztów jakiejś prowadzonej przez gminę inwestycji (oszczędność) lub wzrost dochodów budżetu gminy z tytułu podatków, czynszów, opłat. W przypadku inwestycji w infrastrukturę społeczną (edukacja, kultura itp.) i innych o podobnym charakterze można mieć do czynienia ze zwyżką wydatków budżetowych po zakończeniu inwestycji, gdyż pojawi się koszt funkcjonowania nowej placówki. Efekty takiej inwestycji będzie się zatem mierzyło na podstawie liczby obsługiwanych osób i na podstawie jakości tej obsługi albo na podstawie innych czynników (np. spadku zachorowalności, wzrostu liczby osób z określonym wykształceniem, spadku liczby przestępstw itp.).

Wydatki inwestycyjne gmin oraz ich struktura działowa i rodzajowa są w znacznym stopniu wynikiem sytuacji dochodowej gminy, jej dynamiki oraz przyjętej przez gminy strategii rozwoju i zagospodarowania przestrzennego. Znaczenie poszczególnych funkcji inwestycji w gminach jest zmienne w czasie i uwarunkowane sytuacją gospodarczą kraju oraz ustawodawstwem dotyczącym jednostek samorządu terytorialnego. Poniesienie wydatku inwestycyjnego nie powoduje, w odróżnieniu od wydatków bieżących, zmniejszenia zasobów gminy. Wydatki na inwestycje doprowadzi do zmniejszenia zasobów pieniężnych gminy i równocześnie zwiększą się zasoby mienia gminy. Bez wydatków na inwestycje komunalne nie jest możliwy wzrost dobrobytu w gminie.

Niezwykle ważne znaczenie dla obniżenia wydatków związanych z działalnością gminy ma pozyskanie na realizacje planowanych zadań i inwestycji dotacji ze źródeł zewnętrznych. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć dotacje ze środków pomocowych Unii Europejskiej i budżetu państwa. Skala finansowego wsparcia jest uzależniona od źródła oraz celu udzielania pomocy. Programy i strategie inwestycyjne realizowane są przez wiele lat. Powodzenie i skuteczność programów wieloletnich zależą w dużej mierze od konsekwentnego ich realizowania. Programy nie powinny ulegać nieustannym modyfikacjom wynikającym z bieżących trudności lub potrzeb.

W związku z powyższym Gmina Masłów planując realizację zadań, powinna brać pod uwagę dostępność środków pomocowych, w tym w szczególności terminów i warunków udzielenia wsparcia.

- Liczba zrealizowanych projektów z dofinansowaniem środków z UE [szt.]
- Liczba zrealizowanych projektów z dofinansowaniem środków innych niż UE [szt.]

6 MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ WRAZ Z USTALENIAMI I REKOMENDACJAMI W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE MASŁÓW

6.1 MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Zagospodarowanie przestrzenne

Teren Gminy Masłów prawie w całości objęty jest Miejscowym Planem Zagospodarowanie Przestrzennego. Obszar, na którym obowiązują zapisy MPZP zobrazowano na poniższej ilustracji.

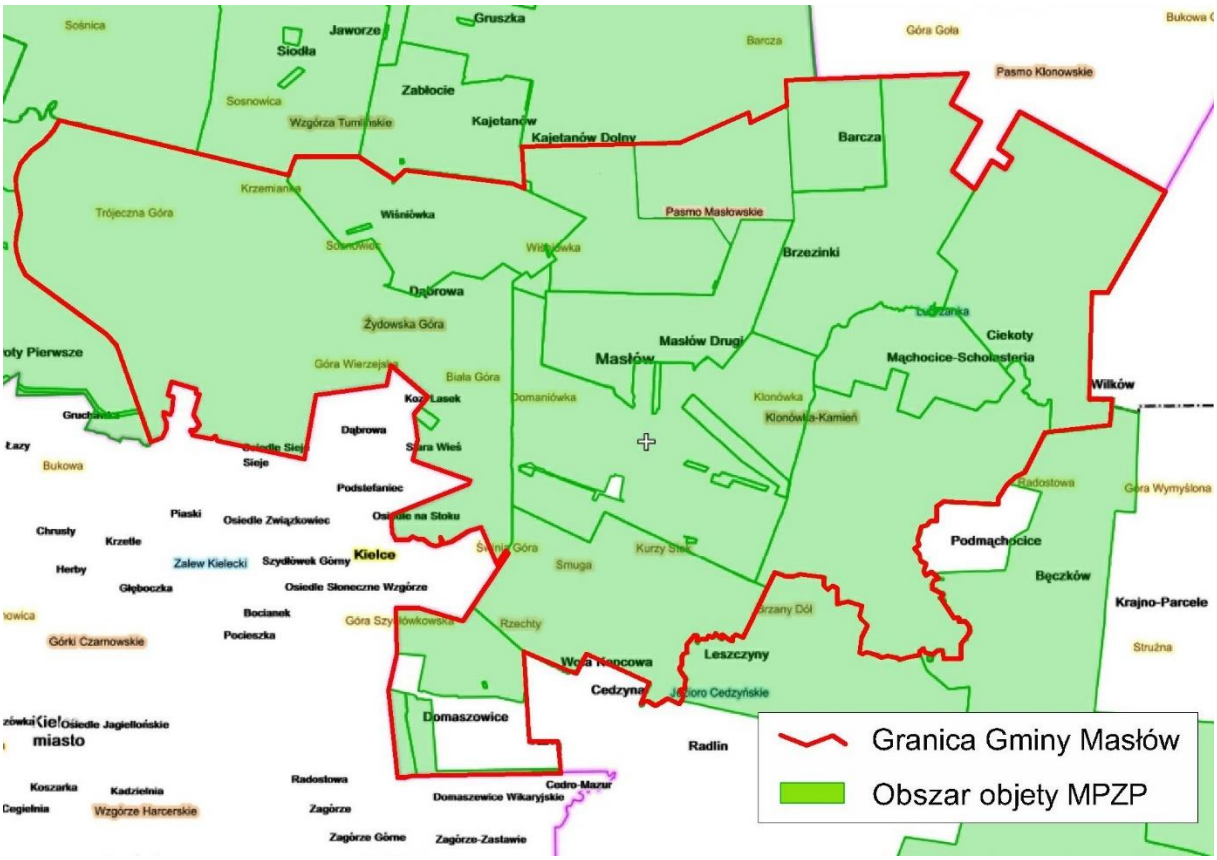

Źródło: Opracowanie własne EPRD Sp. z o.o. na podstawie Systemu Informacji Przestrzennej Województwa Świętokrzyskiego oraz MPZP opublikowanych na stronie https://maslow.biuletyn.net. Nie obejmuje Uchwały Nr XXXVI/366/2021 z dn. 23 września 2021 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Domaszowice na terenie gminy Masłów, która w chwili opracowania Strategii nie jest prawomocna.

Miejscowe Plany zagospodarowania przestrzennego zostały opracowane dla wszystkich sołectw Gminy Masłów. Wykaz obowiązujących dokumentów zestawiono w tabeli.

Nazwa sołectwa		Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
Barcza		Uchwała Nr L/501/2018 Rady Gminy Masłów z dnia 21 czerwca 2018 roku
Brzezinki		Uchwała Nr IX/111/2019 Rady Gminy Masłów z dnia 27 czerwca 2019 roku
		Uchwała Nr XI/126/2019 Rady Gminy Masłów z dnia 19 września 2019 roku zmieniająca Uchwałę Nr IX/111/2019
		Uchwała Nr XVI/176/2020 Rady Gminy Masłów z dnia 30 stycznia 2020 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części sołectwa Brzezinki na terenie gminy Masłów
Ciekoty		Uchwała Nr XI/128/2019 Rady Gminy Masłów z dnia 19 września 2019 roku
Dąbrowa		Uchwała Nr XVI/177/2020 Rady Gminy Masłów z dnia 30 stycznia 2020 roku
Dolina Marczakowa		Uchwała Nr IX/112/2019 Rady Gminy Masłów z dnia 27 czerwca 2019 roku
		Uchwała Nr XI/127/2019 Rady Gminy Masłów z dnia 19 września 2019 roku zmieniająca Uchwałę Nr IX/112/2019
Domaszowice	I	Uchwała Nr XLII/327/09 Rady Gminy Masłów z dnia 29 grudnia 2009 roku zmieniająca Uchwałę Nr XXXIX/295/09 Rady Gminy Masłów z dnia 30 października 2009 roku.
	II	Uchwała Nr LIII/409/2010 Rady Gminy Masłów z dnia 28 października 2010 roku
	III	Uchwała Nr L/388/10 Rady Gminy Masłów z dnia 19 sierpnia 2010 roku
Masłów Drugi		Uchwała Nr IX/113/2019 Rady Gminy Masłów z dnia 27 czerwca 2019 roku
Masłów Pierwszy		Uchwała nr XLV/346/2010 Rady Gminy Masłów z dnia 18 marca 2010 roku
Mąchocice Kapitulne		Uchwała Nr XVI/179/2020 Rady Gminy Masłów z dnia 30 stycznia 2020 roku
Mąchocice-Scholasteria		Uchwała Nr V/69/2019 Rady Gminy Masłów z dnia 28 lutego 2019 roku
Wiśniówka		Uchwała NR II/12/2018 Rady Gminy Masłów z dnia 29 listopada 2018 roku
Wola Kopcowa		Uchwała nr XII/144/2019 Rady Gminy Masłów z dnia 24 października 2019 roku

Źródło: https://maslow.biuletyn.net/

Obszary nie objęte MPZP to fragment terenu w Masłowie Pierwszym pomiędzy ulicą Świerczyńska, Modrzewiową i drogą wojewódzką DW745 oraz teren na południu gminy w sołectwie Domaszowice, pomiędzy drogą ekspresową S7, a ul. Sandomierską, stanowiący głównie pola uprawne.

W dniu 23 września Rada Gminy Masłów podjęła uchwałę Nr XXXVI/366/2021 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Domaszowice na terenie gminy Masłów, która w momencie opracowania Strategii nie jest prawomocna. Jeśli wejdzie w całości w życie, to miejscowym planem będzie objęty cały obszar sołectwa Domaszowice.

Uwarunkowania funkcjonalne rozwoju gminy Masłów

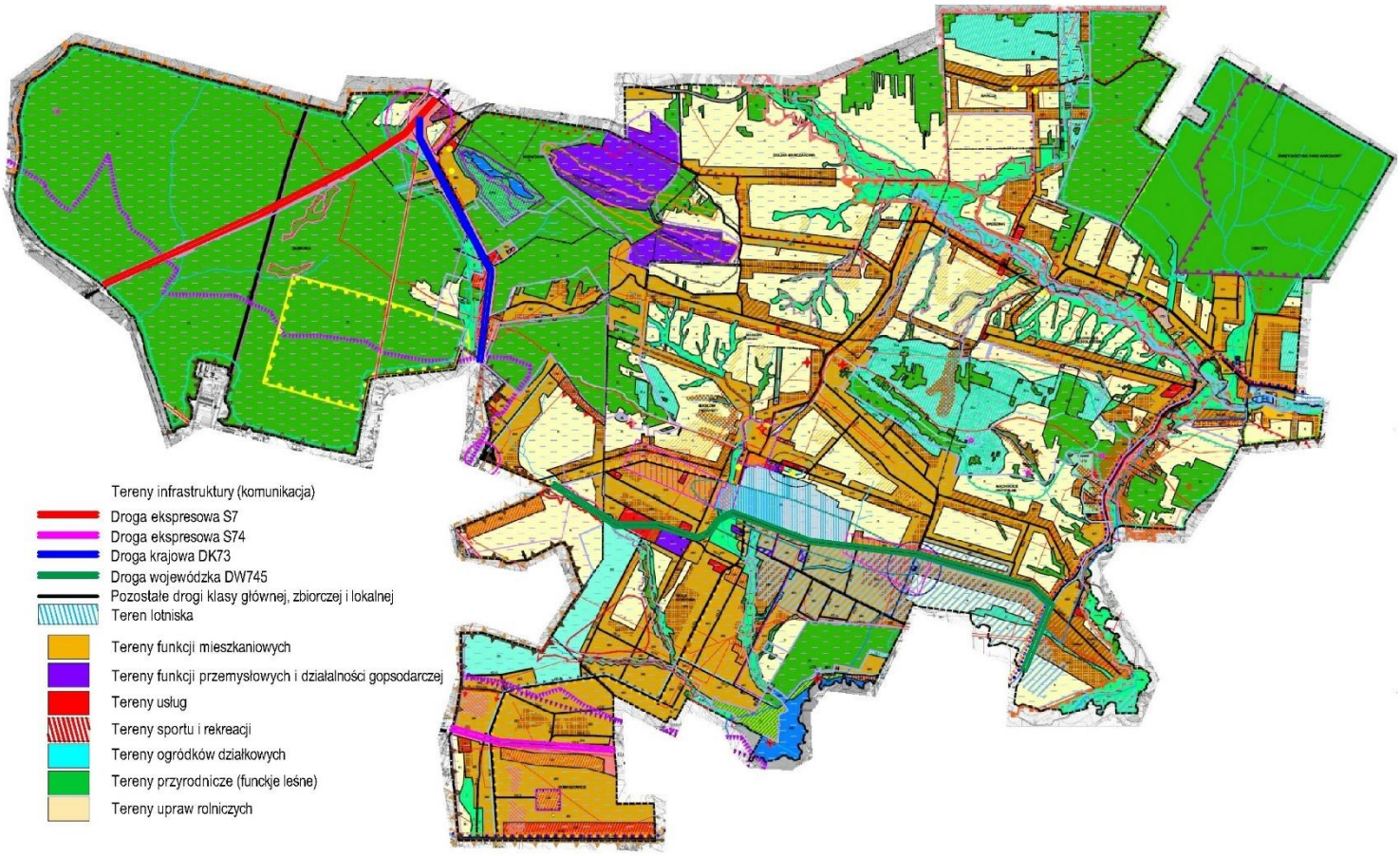

Źródło: Opracowanie własne EPRD Sp. z o.o. na podstawie Załącznika nr 1 do Uchwały XXVIII/253/2016 Rady Gminy Masłów z dnia 25 listopada 2016 r.

Strefy Polityki Przestrzennej

Uwzględniając uwarunkowania rozwoju oraz specyfikę gminy Masłów wyróżnia się trzy główne strefy polityki przestrzennej oraz trzy podstrefy, obejmujące obszary i tereny o zbliżonym sposobie zagospodarowania oraz podobnym charakterze ustanowionych reżimów ochronnych:

- Strefa przyrodniczo-krajobrazowa, obejmująca najbardziej wartościowe obszary i elementy środowiska przyrodniczego;
- Strefa urbanizująca się, związana z bezpośrednim oddziaływaniem ośrodka wojewódzkiego – Kielc; charakteryzująca się największą ekspansją procesów urbanizacyjnych, tendencją do przekształcania się w miejską strefę sypialnianą oraz wysokim ubytkiem przestrzeni rolniczej na rzecz zabudowy mieszkaniowej zwłaszcza jednorodzinnej.
- Strefa rozwoju przemysłu wydobywczego, wyznaczona w oparciu o działalność wydobywczą piaskowców kwarcytowych na złożach Wiśniówka.

- Podstrefa rozwoju turystyczno-rekreacyjnego, obejmująca tereny atrakcyjne przyrodniczo i krajobrazowo (Ameliówka, stok Góry Radostowej, przełom Lubrzanki) oraz związane ze zbiornikami wodnymi.
- Podstrefa intensywnej działalności gospodarczej, która powstała w oparciu o ukształtowany trend lokalizacji bardziej uciążliwych usług głównie wzdłuż drogi krajowej nr 73, w sołectwie Dąbrowa oraz w sołectwie Masłów Pierwszym wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 745 w sąsiedztwie lotniska.
- Podstrefa rozwoju osadnictwa uwarunkowana wymogami ochrony ŚPN na obszarze otuliny (sołectwo Ciekoty).

W ramach ww. stref polityki przestrzennej wyodrębnia się następujące obszary i tereny:

– Obszary obiektów prawnie chronionych i proponowanych do objęcia ochroną, skupiające położone na terenie gminy tereny i obiekty podlegające ochronie prawnej lub predysponowane do objęcia tego rodzaju ochroną.
– Obszar działań proekologicznych, skupiający tereny, na których proponuje się prowadzenie konkretnych działań zapobiegawczych i ochronnych, warunkujących utrzymanie, bądź przywrócenie pożądanych walorów ekologicznych.
– Obszary osadnictwa i rozwoju gospodarczego, obejmujące tereny dopuszczalnego rozwoju zabudowy przeznaczone do lokalizacji różnych jej form, począwszy od skupionej wzdłuż głównych dróg wielofunkcyjnej zabudowy liniowej, która jest główną formą endogeniczną najściślej związaną z regionem świętokrzyskim po zabudowę typu osiedlowego nawiązującą do miejskich standardów zagospodarowania.
– Obszary komunikacji i infrastruktury technicznej, obejmujące tereny przewidziane pod docelowe rozwiązania w zakresie dróg krajowych, drogi wojewódzkiej, dróg powiatowych, gminnych i wewnętrznych, ścieżek rowerowych; oraz obszary infrastruktury technicznej: gazociągów, linii energetycznych, sieci wodociągowych, kanalizacji itp.

Prowadzona polityka przestrzenna ma na celu osiągnięcie trwale zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego zmierzającego do utrzymania równowagi między koniecznością zachowania cennych walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych a potrzebą wskazania atrakcyjnej oferty terenów pod różne formy zabudowy.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna

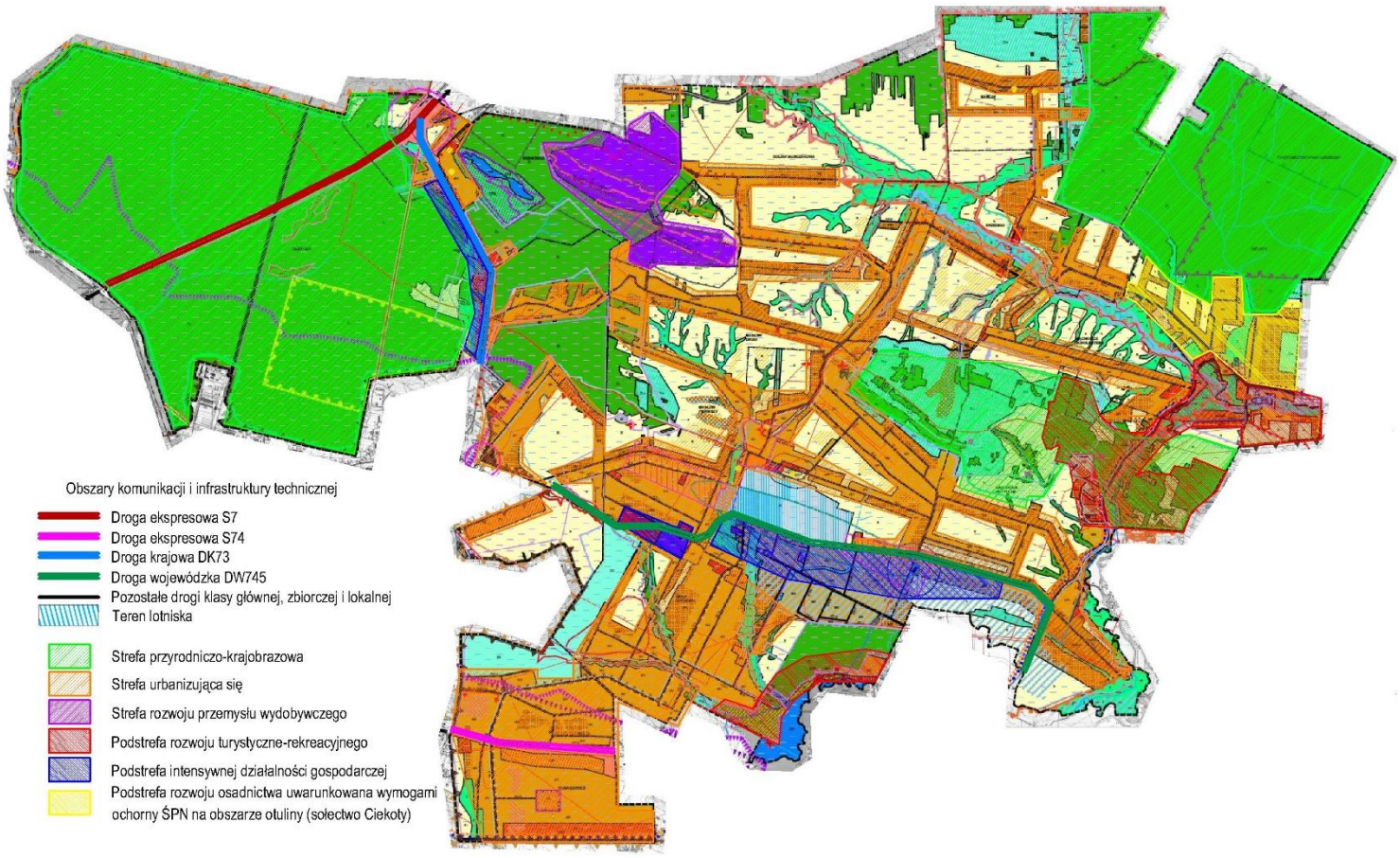

Źródło: Opracowanie własne EPRD Sp. z o.o. na podstawie Załącznika nr 1 do Uchwały XXVIII/253/2016 Rady Gminy Masłów z dnia 25 listopada 2016 r.

6.2 USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE MASŁÓW

Założenia Strategii Rozwoju Gminy Masłów na lata 2022-2030 zakładają kontynuowanie celów rozwoju dotyczących przede wszystkim integracji przestrzennej, społecznej, wykorzystania atutów lokalizacyjnych związanych z położeniem w sąsiedztwie miasta Kielc, w tym rozwój terenów pod różne formy zabudowy, z uwzględnieniem zachowania wybitnych walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Aktualne są wyzwania, z których najistotniejszym dla wymiaru przestrzennego jest rozwój społeczno-gospodarczy oraz ochrona środowiska i przyrody.

Mając na względzie powyższe, należy uznać, że aktualne są ustalenia zawarte w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Masłów w odniesieniu do polityki przestrzennej.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego wskazuje rozwiązania odnoszące się do wymiarów funkcjonowania Gminy Masłów, które są spójne z założeniami Strategii Rozwoju Gminy Masłów na lata 2022-2030 i Programu ochrony środowiska dla gminy Masłów, które jako cel główny zagospodarowania obszaru gminy stawiają rozwój zrównoważony, prowadzący między innymi do zachowania naturalnej rzeźby terenu i struktury geologicznej oraz utrzymania i odtworzenia cennych walorów przyrodniczo-krajobrazowych.
W dokumentach tych przewiduje się również intensywną promocję i wykorzystanie dziedzictwa przyrodniczo – kulturowego jako atutu rozwojowego gminy jako potencjalnego miejsca zamieszkania oraz wypoczynku, co wymaga zastosowania działań ochronnych oraz odpowiedniego zagospodarowania i udostępnienia tych obszarów. Z drugiej strony nie można pominąć faktu, że gmina jest położona w obszarze podmiejskim, charakteryzującym się silną presją urbanizacyjną i wysokim zapotrzebowaniem na tereny budowlane. W tej sytuacji przyjęte w studium cele i rozwiązania przestrzenne z jednej strony chronią najcenniejsze walory i zasoby przyrodnicze gminy, zaś z drugiej próbują godzić często sprzeczne potrzeby lokalne
i poszczególnych właścicieli gruntów z interesem ogólnospołecznym oraz wymaganiami ładu przestrzennego.

W zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Masłów należy uwzględnić potrzebę oszczędnej gospodarki terenami, w tym dążenie do jej koncentracji (poza funkcjami wymagającymi separacji), wzrost estetyzacji otoczenia, kształtowanie spójnej architektonicznie i gabarytowo zabudowy, wyznaczanie i organizacja przestrzeni publicznych sprzyjających pobudzeniu kontaktów społecznych, zapewnienie transportu zbiorowego dla większych terenów zabudowy, a także uwzględnienie potrzeby adaptacji do zmian klimatu.

Ze względu na zakładane zróżnicowanie w sposobie zagospodarowania przestrzennego poszczególnych obszarów Gminy Masłów, na podstawie szczegółowej analizy istniejących uwarunkowań, w niniejszym Studium określono kierunki polityki przestrzennej o wiodących funkcjach zagospodarowania przestrzennego, tj.:

- Mieszkalnictwo
- Usługi i działalność gospodarcza
- Dziedzictwo kulturowe i ochrona zabytków
- Rolnictwo
- Przyroda (funkcja leśna)
- Turystyka
- Komunikacja
- Infrastruktura techniczna
- Obrona cywilna

Mieszkalnictwo

Należy kierować się racjonalnym rozmieszczeniem różnych form zabudowy z jednoczesnym respektowaniem standardów środowiskowych i wymagań ładu przestrzennego. Istotnym elementem powinno być też eliminowanie kolizji pomiędzy żywiołowo kształtującym się osadnictwem, a koniecznością modernizacji systemu komunikacyjnego zwłaszcza o znaczeniu ponadlokalnym, rozbudową i modernizacją elementów infrastruktury regionalnej. Kierunki polityki przestrzennej powinny zmierzać do zapewnienia możliwości rozwoju wielofunkcyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej (szczególnie w takich wsiach jak: Barcza, Brzezinki, Mąchocice-Scholasteria, Ciekoty i Masłów Drugi) oraz usług (włączając zabudowę pensjonatową) i drobnej, nieuciążliwej przedsiębiorczości dostosowanej do miejscowych potrzeb i uwarunkowań. Z kolei na obszarach o zwiększonej presji urbanizacyjnej preferowaną formą zabudowy winna być zabudowa typu osiedlowego, w obrębie której kompleksowo rozwiązane zostaną wszystkie problemy związane z racjonalnym zagospodarowaniem i urządzeniem terenów (komunikacyjne i parkingowe, ekologiczne, w zakresie uzbrojenia i wyposażenia w infrastrukturę społeczną itp.).

Usługi i działalność gospodarcza

Tereny działalności gospodarczych powstałe w oparciu o ukształtowany trend lokalizacji bardziej uciążliwych usług głównie wzdłuż drogi krajowej nr 73, w sołectwie Dąbrowa oraz w sołectwie Masłów Pierwszym wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 745 w sąsiedztwie lotniska. W ramach obszarów aktywności gospodarczej, lokalizację funkcji produkcyjno-usługowych należy przewidywać zarówno w ramach istniejącej zabudowy liniowej (lub na zapleczu istniejących siedlisk) jak też na wyodrębnionych terenach i w miejscach o najkorzystniejszych warunkach dyslokacji funkcji gospodarczych (węzły drogowe, tereny uzbrojone w infrastrukturę przemysłową oraz posiadające tradycje w działalności gospodarczej itp.). Racjonalizacja procesów zabudowy powinna być realizowana drogą respektowania wskazanych w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego granic dopuszczalnego rozwoju i rozmieszczenia obszarów zabudowy usługowej i przewidywanych pod działalność gospodarczą.

Dziedzictwo kulturowe i ochrona zabytków

Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w odniesieniu do dziedzictwa kulturowego i ochrony zabytków powinno uwzględniać przy opracowywaniu planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego, zarówno w części tekstowej jak i graficznej potrzeby ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym archeologicznego oraz stref ochronnych zarówno wyznaczonych przez Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (związanych z zabytkami wpisanymi do rejestru oraz ich otoczeniem) jak i wyznaczonych przez projektanta planu w odniesieniu do cennych i wartościowych obiektów o charakterze zabytkowym, znajdujących się na terenie gminy, w tym m.in.: zabytków techniki, miejsc historycznych, walorów krajobrazowych itp.

Rolnictwo

W związku z rozrostem terenów o funkcji mieszkaniowej, obserwowany jest ubytek rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Pomimo tego należy przewidywać dalsze funkcjonowanie drobnych gospodarstw rolnych. Istotnym kierunkiem działań winna być poprawa struktury obszarowej gospodarstw upatrujących swą przyszłość w rolnictwie, jak również rozwój usług z otoczenia rolnictwa. W ramach zabudowy rolniczej szczególnie preferowanym działaniem winno być podejmowanie produkcji ekologicznej oraz rozwój drobnych funkcji gospodarczych (o charakterze komplementarnym) uzupełniających dochody z rolnictwa (agroturystyka, usługi na rzecz środowiska i mieszkalnictwa itp.). Ponadto kierunki polityki przestrzennej powinny chronić wskazane w SUiKZP przydatne rolniczo obszary gleb przed nieuzasadnionym przeznaczaniem na cele nierolnicze.

Przyroda

Gmina Masłów położona jest w regionalnym i krajowym systemie przyrodniczym, na który składają się formy ochrony przyrody o znaczeniu krajowym (ŚPN oraz obszary Natura 2000) i regionalnym (Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu). Uzupełnieniem obszarowych form ochrony są pomniki przyrody. Kierunki rozwoju gminy powinny być podporządkowane dążeniom do utrzymania obecnego modelu funkcjonowania przyrody i podejmowania działań proekologicznych zmierzających do zahamowania degradacji wód, powietrza atmosferycznego, gleb i krajobrazu. Działania na rzecz poprawy stanu środowiska przyrodniczego są integralną częścią dążeń do poprawy jakości życia stałych mieszkańców i do zwiększenia atrakcyjności obszaru gminy dla gości.

Ponadto w zakresie funkcji leśnych, racjonalne zagospodarowanie leśnej przestrzeni produkcyjnej wymagać będzie stworzenia warunków przestrzennych do realizacji zadań wynikających z planów urządzenia lasów, planu ochrony ŚPN jak i obowiązujących przepisów, dotyczących zagadnień leśnych.

Turystyka

Kształtowanie polityki przestrzennej w zakresie turystyki powinna być podporządkowana intensyfikacji funkcji turystycznej i zmierzać winna do wyznaczenia terenów rozwoju zabudowy związanej z obsługą ruchu turystycznego, małej gastronomii, agroturystyki, wyznaczenia tras pieszych, ścieżek rowerowych, punktów widokowych oraz różnego rodzaju infrastruktury turystycznej, a także odpowiedniego oznakowania cennych zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego. Istotnym kierunkiem działań będzie także dalsza estetyzacja zabudowy, wypracowanie i stosowanie jej regionalnego stylu, oraz wprowadzanie różnych form zieleni towarzyszącej i dekoracyjnej (ze szczególnym uwzględnieniem gatunków rodzimych).

Komunikacja

Istotnymi działaniami polityki przestrzennej dot. komunikacji będzie wskazanie i ochrona przed zabudową rezerw terenowych pod modernizacje i przebudowę układu

komunikacyjnego. Jest to ważny element zapewnienia możliwości rozwoju i obsługi terenów mieszkaniowych, przemysłowych, turystycznych itp. Ponadto drogi główne przeznaczone w dużym stopniu dla ruchu tranzytowego powinny być chronione przed bezpośrednią obsługą komunikacyjną terenów zabudowy. Przylegającą do tych dróg zabudowę należy obsługiwać przez drogi niższej kategorii.

W planach miejscowych należy także przewidzieć odpowiednie szerokości pasów drogowych umożliwiające realizacje wydzielonych ciągów pieszych i rowerowych. Rosnący ruch kołowy pojazdów samochodowych zwiększa potencjalne zagrożenie wypadkami z udziałem pieszych i rowerzystów. Dodatkowo dla uatrakcyjnienia oferty turystycznej ważnym elementem będzie planowanie ścieżek rowerowych trasami zapewniającymi podziwianie atrakcyjnego krajobrazu.

Na terenie gminy Masłów, w miejscowości Masłów Pierwszy zlokalizowane jest lotnisko o charakterze lokalnym. Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego uwzględniona została jego modernizacja. Infrastruktura lotniska posłuży do świadczenia usług na liniach o małych potokach ruchu, krótkiego zasięgu dla obsługi rejonów zurbanizowanych, drobnego przemysłu, przesyłek kurierskich, ruchu turystycznego, centrów handlowych, przy zastosowaniu samolotów o pojemności do 40 miejsc. Polityka przestrzenna w zakresie zagospodarowania terenów zielonych, gospodarki leśnej (w tym nasadzenia pasów zieleni osłonowej) powinny być prowadzone w taki sposób, aby drzewa i krzewy nie powodowały zagrożenia w ruchu cywilnych statków powietrznych. Przy wyznaczaniu nowych terenów zabudowy, opracowując nowe plany zagospodarowania przestrzennego należy każdorazowo uwzględniać powierzchnie ograniczające wysokość zabudowy tak, aby nie kolidowała ona z tzw. krzywą nalotu lotniska.

Infrastruktura techniczna

Prowadzenie polityki przestrzennej w zakresie infrastruktury technicznej obejmującej gazociągi, ciepłownictwo, energetykę, wodociągi, kanalizację i gospodarkę ściekową, telekomunikację, gospodarkę odpadami powinno być ściśle powiązane z planowaniem w zakresie pozostałych funkcji struktury funkcjonalno-przestrzennej gminny, w tym przede wszystkim dotyczących funkcjonowania i rozbudowy terenów mieszkaniowych, działalności gospodarczej i przemysłu. Powiązania dotyczą zarówno aspektu rozwojowego i zapewnienia możliwości technicznych obsługi przedmiotowych terenów jak i działań szeroko rozumianej ochrony środowiska.

Obrona cywilna

Gmina Masłów nie należy do gmin o wysokim natężeniu czynników zagrażających życiu i zdrowiu ludności, pomimo to Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego uwzględnia możliwość wystąpienia zagrożeń żywiołowych i katastrofalnych oraz ich wpływ na proces rozwoju przestrzennego zagospodarowania obszaru. Kształtowanie

i prowadzenie polityki przestrzennej powinno być prowadzone z uwzględnieniem tych wytycznych.

Kierunki polityki przestrzennej

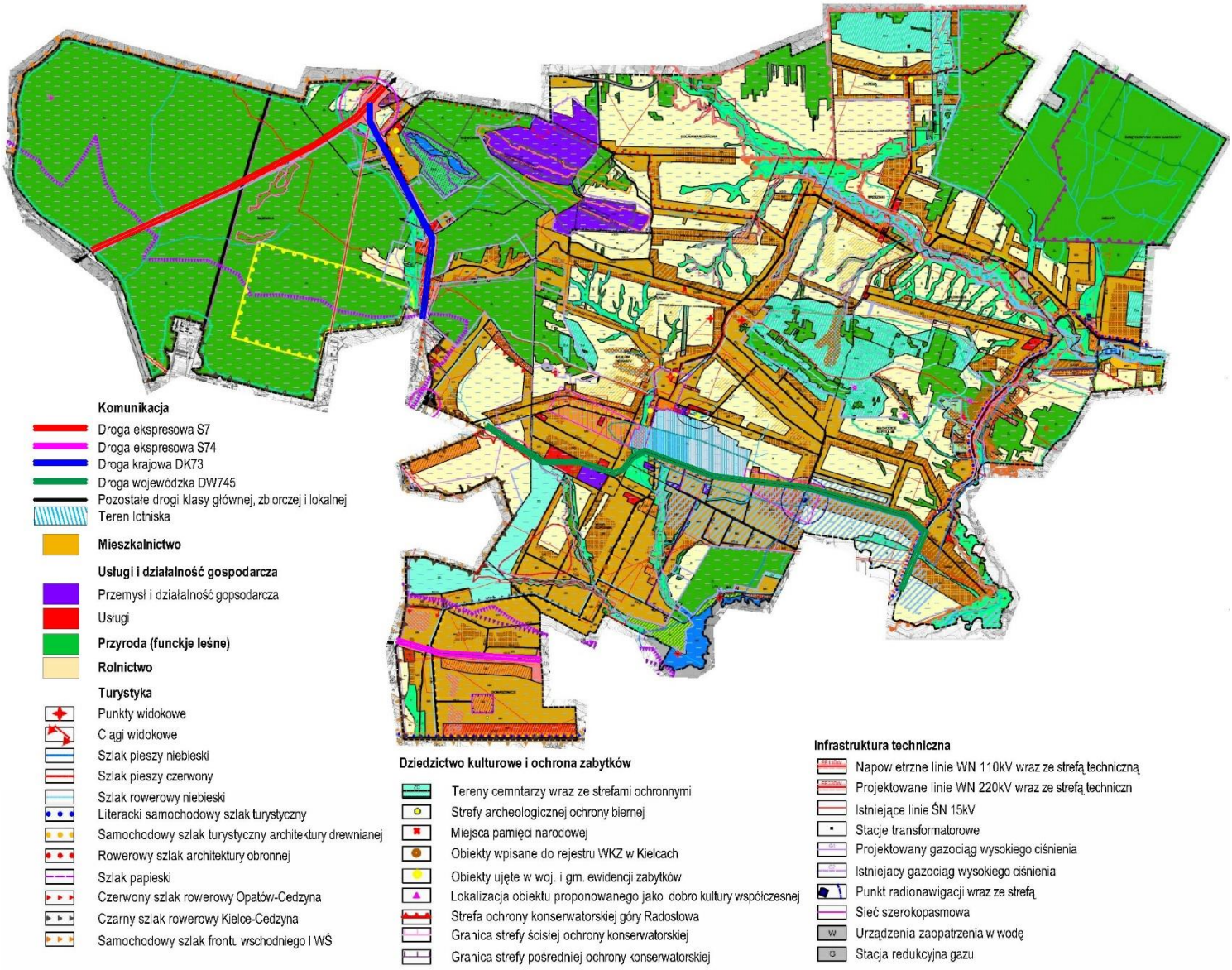

Źródło: Opracowanie własne EPRD Sp. z o.o. na podstawie Załącznika nr 1 do Uchwały XXVIII/253/2016 Rady Gminy Masłów z dnia 25 listopada 2016 r.

Realizacja założonych celów powinno się odbywać poprzez właściwe wykorzystanie narzędzi polityki przestrzennej, którymi dysponuje Gmina, w tym planów zagospodarowania przestrzennego oraz koordynacji procesów inwestycyjnych.

7 POWIĄZANIE STRATEGII GMINY Z DOKUMENTAMI WYŻSZEGO RZĘDU

Do najważniejszych dokumentów strategicznych wyższego rzędu, z jakimi niniejsza Strategia wykazuje komplementarność, należy zaliczyć:

- Długookresową Strategię Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności.,
- Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Politykę ekologiczną państwa 2030 – strategię rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Strategię Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+,
- Projekt Strategii Rozwoju Powiatu Kieleckiego do roku 2030.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030 (DSRK). Trzecia fala nowoczesności. (uchylona w dniu 13 listopada 2020r.) jest dokumentem przedstawiającym wizję państwa do roku 2030. Zgodnie z DSRK wśród kluczowych warunków rozwoju jest i to, jak działa, i jakie jest państwo. O tym z jednej strony decyduje model ustrojowy, z drugiej zaś sposoby i filozofia rządzenia. Polski model ustrojowy został wypracowany poprzez reformy samorządowe fundujące obecny poziom decentralizacji oraz reguły konstytucyjne określające też zakres kompetencji i współpracy podstawowych organów państwa. Państwo jest strażnikiem wolności, zarazem jednak pełni określone funkcje interwencyjne w ramach różnych polityk publicznych. Jest zatem selektywnie aktywne w obszarach, które wymagają wsparcia ze strony państwa na rzecz obywateli. Dotyczy to sfery bezpieczeństwa, przestrzegania prawa oraz zasad równości i sprawiedliwości, ochrony przed zagrożeniami zarówno naturalnymi, wywołanymi działalnością człowieka oraz tymi, jakie stwarza świat przestępczy, pomocy w wyrównywaniu szans, gwarancji w dostępie do dóbr i usług określanych jako usługi dobra publicznego (m.in. zabezpieczenie społeczne, ochrona zdrowia, edukacja i kultura szeroko pojmowana czy dostęp do Internetu). Pełniąc te funkcje państwo wyzwala energię społeczną i obywatelską, nie blokuje inicjatyw i samodzielności działań. Jest państwem pomocnym (w nawiązaniu do tradycji zasady pomocniczości), a nie nadodpowiedzialnym (paternalistycznym czy wręcz quasi totalitarnym).

Zgodnie z zapisami DSRK dla tworzenia optymalnych warunków rozwoju w XXI wieku, państwo musi spełniać kilka krytycznych funkcji, w szczególności:

- odpowiedzialnie zarządzać finansami publicznymi;
- posiadać sprawnie funkcjonującą administrację publiczną;
- efektywnie dostarczać wysokiej jakości, pożądane usługi publiczne;
- zapewnić spójne prawo dobrej jakości, bez nadregulacji;
- posiadać sprawnie funkcjonujący wymiar sprawiedliwości;
- zapewnić obywatelowi stabilność prawną i bezpieczeństwo;

- prowadzić nowoczesną komunikację z obywatelem oraz wewnątrz administracji;
- zapewnić właściwe warunki edukacji;
- zapewnić efektywną opiekę zdrowotną i profilaktykę w kontekście nowych wyzwań demograficznych;
- odpowiedzialnie zarządzać środowiskiem naturalnym[1].

Kolejnym dokumentem o charakterze strategicznym wyższego rzędu jest **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)**.

Przez ostatnie 25 lat w Polsce dominował model rozwoju, z którego korzyści czerpały tylko niektóre grupy społeczeństwa. Rozwój był postrzegany przede wszystkim przez pryzmat wzrostu aglomeracji i dużych miast. Fundamentalnym wyzwaniem jest zatem przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu. Nowy model rozwoju to przede wszystkim rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Jest on oparty o indywidualny potencjał terytorialny, inwestycje, innowacje, rozwój, eksport oraz wysoko przetworzone produkty.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju proponuje zwiększenie odpowiedzialności instytucji państwa za kształtowanie procesów gospodarczych, społecznych i terytorialnych, przy zachowaniu konstytucyjnego modelu społecznej gospodarki rynkowej. W tym modelu instytucje państwa aktywnie i selektywnie kreują warunki dla rozwoju (wspierają wzrost gospodarczy), wpływają na jak najlepsze wykorzystanie przewag komparatywnych oraz budowanie podstaw stałego rozwoju na bazie własnych zasobów nowych działalności.

Rozwój odpowiedzialny to rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być realizowane bez umniejszania szans przyszłych pokoleń. Istotne jest odpowiednie kształtowanie relacji pomiędzy konkurencyjnością gospodarki, dbałością o środowisko oraz jakością życia. Odpowiedzialny rozwój odnosi się więc zarówno do kwestii gospodarczych, społecznych, środowiskowych, terytorialnych, jak i instytucjonalnych. Oznacza rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych
i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej.

Odpowiedzialny rozwój to wzrost gospodarczy oparty na solidnych fundamentach, jakimi są: przedsiębiorczość, pracowitość, zasoby i umiejętności Polaków. Odpowiedzialny rozwój to także wielowymiarowa solidarność społeczna, której celem jest troska o dobro wspólne – solidarność między pokoleniami teraźniejszymi i przyszłymi, między poszczególnymi regionami, miastami i obszarami wiejskimi, między pracodawcami i pracownikami.

Rozwój oparty na odpowiedzialności oznacza wzmacnianie fundamentów polskiej gospodarki i kontynuowanie jej przekształceń w kierunku zwiększenia roli innowacyjności w procesach gospodarczych. Stabilne, oparte na innowacyjności podstawy nowoczesnej, konkurencyjnej

[1] Źródło: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030

i zrównoważonej gospodarki, to kapitał do wykorzystania przez przyszłe pokolenia. Konkurencyjna gospodarka, to gospodarka efektywna, lepiej wykorzystująca kreatywność ludzi, stwarzająca rozwiązania bardziej innowacyjne i przyjazne dla środowiska, które skutecznie konkurują na rynkach światowych. To również gospodarka, tworząca nowe – bardziej stabilne, ale i lepsze miejsca pracy niezbędne do dalszego rozwoju oraz bezpieczeństwa dochodowego Polaków.

Kluczem trwałości fundamentów gospodarki są rosnące w siłę przedsiębiorstwa i gospodarstwa rolne. Zdrowy rozwój zależy od istnienia i stałego rozwoju zarówno małych, jak i średnich
czy też dużych przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych – ich współpracy i uzupełniania się na rynku. Odpowiedzialność polega na tworzeniu takich warunków, które pozwolą na wykorzystanie potencjału wszystkich podmiotów obecnych w gospodarce, bez względu na ich wielkość.

Odpowiedzialny rozwój to przede wszystkim takie planowanie i realizacja działań rozwojowych, by ich efekt, w perspektywie kilkunastu lub nawet kilkudziesięciu lat, sprzyjał powiększaniu
i polepszaniu kapitału ludzkiego, umożliwiał rozwój obywateli i samorealizację w warunkach społecznych, gospodarczych i środowiskowych nie gorszych od występujących obecnie. W obliczu wyzwań demograficznych odpowiedzialność oznacza rozwiązania na rzecz zastępowalności pokoleń. Wzrost dzietności w dłuższej perspektywie przyniesie wzrost wpływów do budżetu państwa, zmniejszając stopień obciążenia finansów publicznych świadczeniami emerytalnymi.

Odpowiedzialność to solidarność międzypokoleniowa polegająca na znajdowaniu takich rozwiązań, które pozwalają na aktywne włączenie w procesy rozwojowe wszystkich grup społecznych, dając im jednocześnie możliwość czerpania korzyści ze wzrostu gospodarczego. Pozostawienie narastających dysproporcji w rozwoju społecznym, w dłuższej perspektywie może prowadzić do „wypchnięcia" niektórych grup z procesów rozwojowych, co w konsekwencji może utrwalać ich ubożenie, jak i obszary wykluczenia społecznego[2].

Kolejnym ważnym dokumentem strategicznym jest Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP2030).

Cele szczegółowe PEP2030 zostały określone w odpowiedzi na zidentyfikowane najważniejsze trendy w obszarze środowiska, w sposób umożliwiający zharmonizowanie kwestii związanych z ochroną środowiska z potrzebami gospodarczymi i społecznymi.

Kierunki interwencji obejmują wszystkie obszary tematyczne polityki ochrony środowiska. Stanowią wiązki działań i projektów strategicznych przyczyniających się do realizacji celów szczegółowych PEP2030.

[2] Źródło: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Do najważniejszych celów i kierunków działań zbieżnych z celami niniejszej Strategii należy zaliczyć:

1. Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:
   - Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,
   - Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
   - Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
2. Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska:
   - Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
   - Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT,
3. Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych:
   - Przeciwdziałanie zmianom klimatu,
   - Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
4. Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa,
5. Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska[3].

Ostatnim najważniejszym dokumentem planistycznym szczebla krajowego jest **Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030** (uchylona w dniu 13 listopada 2020r.). Zgodnie z tym dokumentem obszar Gminy Masłów znajduje się w strefach określonych jako miejski obszar funkcjonalny (Kielecki Obszar Funkcjonalny KOF). Obszary funkcjonalne ośrodków wojewódzkich tworzone są wokół wszystkich miast wojewódzkich. Część ośrodków wojewódzkich ze względu na rolę w systemie osadniczym kraju oraz znaczenie społeczno-gospodarcze w procesach rozwojowych całego kraju uzyskuje status ośrodków metropolitalnych. KPZK 2030 stosuje termin obszaru metropolitalnego składającego się z ośrodka rdzeniowego i strefy zewnętrznej wobec jednostek różnego typu: gmin miejskich i wiejskich wchodzących w skład obszaru. Konieczność wyznaczenia w KPZK 2030 ośrodków metropolitalnych wynika z zapisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

KOF należy do ośrodków o znaczeniu krajowym – istnieje potrzeba wzmacniania funkcji metropolitalnych dla zapewniania bardziej równomiernego rozwoju kraju opartego o policentryczną sieć głównych miast w Polsce (czyli metropolii, miast o znaczeniu krajowym i regionalnym). Z tego względu obowiązek delimitacji obszarów funkcjonalnych

[3] Źródło: Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej

oraz przygotowania planu zagospodarowania oraz strategii rozwoju dla całego obszaru funkcjonalnego dotyczy wszystkich miast wojewódzkich – niezależnie od ich roli w krajowej sieci osadniczej. Podstawą planu przestrzennego zagospodarowania i strategii rozwoju obszaru metropolitalnego jest zasada pierwszeństwa regeneracji (odnowy) zabudowy nad zajmowaniem nowych terenów pod zabudowę. Oznacza to intensyfikację procesów urbanizacyjnych na obszarach już zagospodarowanych, tak aby minimalizować ekspansję na nowe tereny. Elementem planu i strategii będzie również deglomeracja usług na całym obszarze metropolitalnym. Powoduje to dążenie do racjonalnego nasycenia całego obszaru różnorodnymi funkcjami metropolitalnymi oraz usługami wyższego rzędu[4].

Ze względu na położenie geograficzne oraz dotychczasowe doświadczenia zarówno w zakresie polityki regionalnej, jak i pozyskiwania źródeł finansowania, największe znaczenie dla rozwoju Gminy Masłów ma polityka rozwoju Województwa Świętokrzyskiego. Najważniejszym dokumentem rozwojowym województwa jest „Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+", której głównym celem strategicznym jest wzrost atrakcyjności województwa względem innych regionów Polski i Europy.

Założeniem efektów realizacji niniejszej Strategii jest poprawa wizerunku województwa, ze wskazaniem faktycznych i potencjalnych korzyści dla mieszkańców i inwestorów w różnych dziedzinach życia społecznego i gospodarczego. Wśród celów strategicznych województwa warto wymienić:

- zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności świętokrzyskiej gospodarki, w tym poprawa warunków dla inwestowania. Wsparcie dla tworzenia i rozwoju terenów inwestycyjnych oraz stref aktywności gospodarczej znaczących pod względem obszaru oraz wyraźnie wzmacniających potencjał regionu do przyciągania nowych inwestycji jako ważny element stymulujący procesy rozwojowe w regionie;
- kompetentne kadry dla gospodarki regionu, w tym rozwój i promocja szkolnictwa zawodowego. Jednym z kluczowych kierunków działań w zakresie edukacji jest jej zmiana o charakterze jakościowym;
- wsparcie procesu transformacji kluczowych branż gospodarki regionu;
- poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego, adaptacja do zmian klimatu i zwalczanie skutków zagrożeń naturalnych;
- energetyka odnawialna i efektywność energetyczna w tym zwiększenie efektywności energetycznej i zarządzania energią;
- silny kapitał społeczny w regionie co łączy w sobie zadania w zakresie oświaty, kultury i poprawa warunków dla zwiększania aktywności społecznej i obywatelskiej mieszkańców;
- powszechnie dostępne wysokiej jakości usługi społeczne i zdrowotne w środowisku lokalnym;

[4] Źródło: Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

- rozwój systemu zarządzania strategicznego rozwojem, w tym wzrost kompetencji kadr administracji publicznej, przygotowanie rozwiązań na rzecz zintegrowanego, strategicznego planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego;
- wzmacnianie partnerstwa i współpracy na rzecz rozwoju województwa;
- inne cele.

Na szczególną uwagę w ramach Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ zasługują umieszczenie Gminy Masłów w 2 obszarach strategicznej interwencji (OSI):

- miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego (MOF OW) – Kielecki Obszar Funkcjonalny, obejmujący rdzeń – miasto Kielce oraz 12 gmin podmiejskich. W skład KOF, wchodzą następujący interesariusze: Miasto Kielce, Gmina i Miasto Chęciny, Miasto i Gmina Chmielnik, Miasto i Gmina Daleszyce, Miasto i Gmina Morawica, Miasto i Gmina Pierzchnica, Gmina Górno, Gmina Masłów, Gmina Miedziana Góra, Gmina Piekoszów, Gmina Nowiny, Gmina Strawczyn oraz Gmina Zagnańsk.
- obszary o największym potencjale przyrodniczo-krajobrazowym: OSI Góry Świętokrzyskie (11 gmin).

OSI Kielecki Obszar Funkcjonalny – jako dominujący ośrodek gospodarczy, naukowy, kulturalny i usług wyższego rzędu województwa – stanowią najważniejszy biegun wzrostu regionu. KOF cechuje się także najwyższym w regionie poziomem przedsiębiorczości i dochodów samorządów), a także korzystnym wskaźnikami poziomu życia. Obszar KOF odznacza się stabilną liczbą ludności w latach 2008-2018, co wynika z przyrostu liczby ludności strefy podmiejskiej na skutek procesów suburbanizacji (wzrost liczby ludności o ok. 9,6 tys. osób), któremu towarzyszy wyludnianie się miasta rdzeniowego (spadek liczby ludności Kielc o 9,3 tys. osób).

Głównym kierunkiem zagospodarowania OSI jest dynamizacja procesów gospodarczych oraz wspieranie metropolitalnych funkcji Kielc i ich oddziaływania na obszar regionu. Niezbędne jest także porządkowanie kształtującego się żywiołowo mieszkalnictwa i przedsiębiorczości.

OSI Góry Świętokrzyskie – Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego wskazuje – jako jeden z obszarów interwencji – pięć gmin o wyjątkowych walorach przyrodniczo-krajobrazowych dla rozwoju różnych form turystyki, położonych w granicach i w otulinie Świętokrzyskiego Parku Narodowego, stanowiącego jedną z wizytówek regionu. Obszar ten został rozszerzony o gminy przyległe, położone niemal w całości
na terenach parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu (97% z nich stanowią obszary chronione) i posiadające potencjał rozwoju funkcji turystycznych. Na terenie OSI działa od 1996 roku Związek Gmin Gór Świętokrzyskich, do którego należą gminy: Bieliny, Bodzentyn, Górno, Łagów, Łączna, Masłów, Nowa Słupia, Pawłów, Suchedniów, Waśniów, Zagnańsk. Zlokalizowanych jest tu 16% miejsc noclegowych regionu. Jednocześnie w

południowo-zachodniej części OSI zachodzą procesy suburbanizacji. Ze względu na swoje walory OSI wymaga opracowania kompleksowej strategii rozwoju turystyki, obejmującej cały obszar funkcjonalny oraz koordynacji działań gmin położonych na jego terenie.

Omawiany obszar na tle regionu cechuje się korzystnymi wskaźnikami demograficznymi, a także bardzo wysoką dynamiką wzrostu dochodów własnych samorządów. Jednocześnie jest wciąż obszarem o względnie niskim poziomie skanalizowania (47%) oraz przeciętnej jakości zasobu mieszkaniowego (blisko 25% mieszkań nie posiada łazienki). Stosunkowo wysoki odsetek mieszkańców OSI korzysta z pomocy społecznej. Relatywnie niski jest także poziom przedsiębiorczości, a wskaźnik bezrobocia wyższy niż przeciętny.

Podstawowym kierunkiem interwencji będzie zabezpieczenie i wykorzystywanie największego w województwie potencjału materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego i naturalnego Gór Świętokrzyskich poprzez organizacje ruchu turystycznego oraz zmniejszenie antropopresji, w tym przede wszystkim tworzenie obszaru wolnego od niskiej emisji.

Wzrost atrakcyjności całego województwa jest uzależniony od szeregu działań na poziomie kraju (głównie działania rządowe) oraz na szczeblu samego regionu. W tym przypadku kluczowe znaczenie ma skuteczność działań związanych z samorządnością. W ramach realizacji SRWŚ do roku 2030 ważne będą poczynania samorządu Województwa i Gminy. Dlatego też jest tak ważne, aby Gmina Masłów nakreślając swoją politykę miała na uwadze poczynania i polityki horyzontalne Województwa Świętokrzyskiego.

Przy planowaniu zamierzeń i stwarzania warunków do rozwoju Gminy należy mieć w szczególności na uwadze oddziaływania Gminy na swoje najbliższe sąsiedztwo oraz powiązania z nią. Dlatego też ważne jest, aby wiele pomysłów samorządowych było realizowane przy współpracy z sąsiednimi społecznościami[5].

Należy zwrócić uwagę, że obecnie dla obszarów Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz OSI Góry Świętokrzyskie, w chwili obecnej prowadzone są działania zmierzające do opracowania ponadlokalnych strategii rozwoju dla ww. obszarów.

W związku z powyższym należy się spodziewać, że zapisy niniejszego projektu Strategii Rozwoju Gminy Masłów na lata 2022 – 2030 będą komplementarne z celami określonymi dla powyższych obszarów OSI.

Ostatnim dokumentem wyższego rzędu, mającym wpływ na politykę i rozwój Gminy Masłów jest obecnie opracowywana **Strategia Rozwoju Powiatu Kieleckiego do roku 2030 (projekt SRPK2030)**.

[5] Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+

Polityka Powiatu Kieleckiego obejmuje w ramach projektu SRPK2030 trzy obszary:

1. Obszar: rozwój społeczny.
   - Kapitał społeczny.
   - Kapitał ludzki, edukacja publiczna.
   - Promocja i ochrona zdrowia.
   - Pomoc społeczna, Wspieranie osób niepełnosprawnych.
   - Polityka prorodzinna.
   - Kultura, kultura fizyczna.
   - Porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli.
   - Przeciwdziałanie bezrobociu.
   - Dziedzictwo kulturowe.
2. Obszar: infrastruktura, przestrzeń i środowisko.
   - Infrastruktura drogowa powiatu.
   - Transport zbiorowy.
   - Gospodarka nieruchomościami.
   - Ochrona środowiska i przyrody.
3. Obszar: gospodarka.
   - Przedsiębiorczość.
   - Turystyka.
   - Rolnictwo i leśnictwo.
   - Aktywizacja lokalnego rynku pracy.
   - Promocja gospodarcza powiatu kieleckiego.

Dla każdego z ww. obszarów wskazano cele strategiczne, szczegółowe oraz kierunki działań. Cele określają rezultaty o zasadniczym znaczeniu w długiej perspektywie czasu oraz kierunkują działania na rzecz rozwoju Powiatu. Cele strategiczne związane są z decyzjami dotyczącymi utrzymania lub zmiany wykorzystania zasobów i potencjałów Powiatu. Cele strategiczne są dalej dekomponowane na cele szczegółowe oraz kierunki działań. W każdym z trzech obszarów wskazane zostały również kluczowe projekty.

Celami SRPK2030 są:

1. Obszar rozwoju społecznego
   - Cel strategiczny 1: Poprawa warunków i komfortu życia oraz możliwości samorealizacji mieszkańców powiatu kieleckiego
2. Obszar gospodarka
   - Cel strategiczny 2: Zwiększony stopień wykorzystania potencjału gospodarczego Powiatu
3. Infrastruktura, środowisko i przestrzeń

- Cel strategiczny 3: Dobry stan utrzymania infrastruktury technicznej liniowej i punktowej Powiatu.
- Cel strategiczny 4: Lepsza dostępność komunikacyjna obszarów zamieszkałych oraz ważnych gospodarczo na terenie Powiatu.
- Cel strategiczny 5: Utrzymany dobry stan zachowania środowiska[6].

Powyższe cele są zbieżne z celami i kierunkami określonymi przez Gminę Masłów w ramach niniejszej Strategii. Należy zaznaczyć, że działania Powiatu Kieleckiego są w większości komplementarne z działaniami planowanymi do realizacji przez gminy wchodzące w skład Powiatu Kieleckiego np. poprzez realizację zadań z zakresu edukacji, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa publicznego, infrastruktury drogowej itp.

8 KONSULTACJE SPOŁECZNE

Do podstawowych czynników warunkujących funkcjonowanie państwa demokratycznego jest możliwość czynnego udziału społeczeństwa w ocenie oraz weryfikacji zamierzeń i inicjatyw planowanych przez przedstawicieli władzy, w tym samorządowej.

W związku z powyższym, na etapie przygotowawczym wszelkie działania są poddawane konsultacjom społecznym. Wynika to w pewnych przypadkach z mocy prawa (obligatoryjnie), bądź też jako tzw. „dobra praktyka".

Konsultacje nie ograniczają się tylko do przedstawienia tych planów, a także do wysłuchania opinii na ich temat, ich modyfikowania i informowania o ostatecznej decyzji. Konsultacje społeczne to sposób uzyskania opinii, stanowisk propozycji itp. od instytucji i osób, których w pewien sposób dotkną bezpośrednio lub pośrednio, skutki proponowanych przez administrację działań.

Podczas opracowywania treści niniejszej Strategii od chwili rozpoczęcia prac nad dokumentem władze samorządowe (Wójt Gminy, Rada Gminy) podjęły starania, aby w opracowaniu przyszłych kierunków rozwoju Gminy Masłów wzięło jak najszersze grono osób zainteresowanych i zaangażowanych w funkcjonowanie i rozwój Gminy.

W trakcie opracowania Strategii przeprowadzono konsultacje ze wszystkimi jednostkami organizacyjnymi Gminy Masłów, instytucjami wspierającymi działania Gminę Masłów, w tym m.in. Policją, przedstawicielami Ochotniczej Straży Pożarnej, Lasów Państwowych, pracownikami referatów Urzędu Gminy w Masłowie.

Poza ww. konsultacjami na potrzeby opracowania Strategii przygotowane zostały zestawy pytań w formie ankiet, skierowane bezpośrednio do mieszkańców Gminy oraz osobno do przedsiębiorców działających na terenie Gminy.

[6] Źródło: Strategia Rozwoju Powiatu Kieleckiego do roku 2030

Przeprowadzone badania ankietowe były bardzo pomocne przy inwentaryzacji stanu Gminy oraz przy wyznaczaniu przyszłych kierunków jej rozwoju.

Na podstawie powyższych prac zidentyfikowano kluczowe działania, jakie powinny być uznane jako priorytetowe do realizacji w kolejnych latach.

Konsultacje prowadzono w następujących formach:

1. poprzez formularz konsultacyjny:

- doręczony osobiście do Urzędu Gminy Masłów lub przesłany pocztą,
- przesłany na adres e-mail: gmina@maslow.pl,
- poprzez system ePUAP.

2. poprzez spotkania, które odbyły się:

- 14 marca 2022 r. o godz. 16.00 w Sali samorządowej Urzędu Gminy Masłów - spotkanie konsultacyjne,
- 21 marca 2022 r. o godz. 14.00 w Sali samorządowej Urzędu Gminy Masłów - debata publiczna.

Uwagi, wnioski i opinie do projektu Strategii przyjmowane były od 28.02.2022 r. do 05.04.2022 r.

Równolegle Wójt Gminy Masłów wystąpił z prośbą o opinię projektu Strategii Rozwoju Gminy Masłów na lata 2022-2030 do sąsiednich gmin, Porozumienia Lidera KOF, Związku Gmin Gór Świętokrzyskich oraz do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Wójt wystąpił także z wnioskiem o uzgodnienie możliwości odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach oraz do Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Kielcach.

Na podstawie powyższych konsultacji opracowane zostało „Zestawienie uwag i rekomendacji projektu Strategii Rozwoju Gminy Masłów na lata 2022 – 2030", w którym odniesiono się do zgłaszanych uwag i jeśli otrzymały one pozytywne rekomendacje były uwzględniane w dokumencie.

Końcowym etapem konsultacji było złożenie przez Gminę Masłów w dniu 15.04.2022 r. wniosku do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego, w sprawie wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia w projekcie projektu Strategii Rozwoju Gminy Masłów na lata 2022-2030 ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie.

Na podstawie art. 10f. ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 poz. 713 i 1378), w dniu 11.05.2022 na podstawie Uchwały nr 5273/22, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, po analizie projektu Strategii Rozwoju Gminy Masłów na lata 2022-2030, pozytywnie zaopiniował projekt dokumentu w zakresie sposobu uwzględnienie w ww. projekcie dokumentu ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+ i Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego.

9 SYSTEM ZARZĄDZANIA STRATEGII

9.1 SYSTEM WDRAŻANIA

Zapewnienie realizacji celów Strategii możliwe będzie pod warunkiem, że jej założenia będą poddawane stałej kontroli ze strony jednostek odpowiedzialnych za jej wdrażanie.

W związku z powyższym na etapie wdrażania Strategii zostanie powołany ZESPÓŁ DS. WDRAŻANIA I MONITOROWANIA STRATEGII. Przewiduje się, że w skład zespołu wejdą osoby zatrudnione w Urzędzie Gminy Masłów na stanowiskach blisko związanych z określonymi działaniami Strategii. Ze względu na charakter przewidzianych do realizacji celów i kierunków, w razie konieczności zespół będzie wspierał się wiedzą i doświadczeniem dodatkowych osób zaangażowanych w rozwój Gminy Masłów.

Nad całością prac zespołu będzie prowadzony nadzór ze strony Wójta Gminy Masłów oraz Rady Gminy.

W trakcie opracowywania corocznych budżetów oraz planów inwestycyjnych Zespół będzie kontrolował zapisy odnoszące się do Strategii tak, aby jej założenia były każdorazowo uwzględniane przy tworzeniu i aktualizacji powyższych dokumentów.

9.2 MONITORING I EWALUACJA

Ostatnim etapem procesu już po przyjęciu Strategii przez Radę Gminy, powinna być cykliczna weryfikacja jej realizacji. Zaleca się, aby następowało to poprzez opracowanie i wykonanie poszczególnych programów i projektów wynikających z zapisów Strategii, a następnie ocena porównawcza założonych i uzyskanych tą drogą efektów pod kątem uzyskania celu strategicznego i celów operacyjnych. Ważne jest, że wymienione w Strategii programy i projekty to idee programów i projektów rozwojowych, które wymagają oddzielnego szczegółowego opracowania, a ich zbiór nie jest zamknięty. Niezbędne będzie m.in. wypracowanie dla nich planów działania (w tym określonych w czasie) ściśle powiązanych ze źródłami i zasadami finansowania oraz mierzalnych kryteriów oceny.

Na etapie oceny należy w pierwszej kolejności posługiwać się wskaźnikami określonymi dla poszczególnych celów i kierunków Strategii.

System monitorowania i oceny realizacji strategii rozwoju lokalnego mógłby odbywać się w następujących aspektach:

1. zbieranie informacji poprzez:
   - gromadzenie opinii i wniosków przekazywanych do władz Gminy z inicjatywy mieszkańców,
   - przeprowadzanie, opracowywanie i udostępnianie wyników badań prowadzonych wśród mieszkańców przez lub na zlecenie Wójta Gminy,
   - zbieranie opinii wśród mieszkańców w ramach bezpośrednich spotkań,
   - zbieranie opinii wśród mieszkańców w ramach spotkań prowadzonych przez zespoły zadaniowe i projektowe,
   - regularna aktualizacja polegająca na corocznym przeglądzie Strategii, przed uchwaleniem budżetu na kolejny rok,
   - sprawozdania z realizacji zadań zaplanowanych w roku poprzednim, analiza problemów ograniczających realizacje zadań, propozycje korekt,

2. monitorowanie wskaźników poprzez:
   - zdefiniowanie wartości wskaźników dla poszczególnych części strategii rozwoju,
   - określenie procedury monitorowania,
   - wyznaczenie referatów i osób odpowiedzialnych za pozyskiwanie, przetwarzanie i udostępnianie poszczególnych grup wskaźników,
   - koordynowanie przez Przewodniczącego Zespołu ds. wdrażania i monitorowania Strategii rozwoju lokalnego, procesu monitorowania i administrowania bazą danych,
   - partycypacja obywatelska, upowszechnianie zapisów Strategii,
   - pozyskiwanie partnerów na rzecz Strategii (partnerzy lokalni i zewnętrzni: instytucje, podmioty gospodarcze, osoby wspierające).

W związku z powyższym co 2 lata będą organizowane spotkania Zespołu ds. wdrażania i monitorowania Strategii wyłącznie pod kątem oceny jakości postępów i możliwości wdrażania przyjętych na etapie tworzenia niniejszego dokumentu założeń.

W wyniku prowadzonych spotkań opracowywane będą raporty oceniające osiągnięte efekty pracy oraz poziom realizacji przyjętych założeń.

Powyższe raporty będą poddane dyskusji przez Zespół oraz przedstawione Radzie Gminy.

9.3 AKTUALIZOWANIE STRATEGII

Zmieniające się uwarunkowania działalności i funkcjonowania Gminy mogą powodować konieczność zmiany założeń niniejszego dokumentu. Wpływ na to mogą mieć czynniki zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne (np. zmiana koniunktury gospodarki kraju itp.). Dlatego też w razie konieczności na podstawie prowadzonych okresowo monitoringu i ewaluacji podejmowane będą działania i czynności zmierzające do dostosowania polityki Gminy, w tym zapisów Strategii.

Każda proponowana zmiana powyższych celów i kierunków działań poddawana będzie ocenie przez mieszkańców Gminy Masłów, podobnie jak miało to miejsce przy przygotowaniu niniejszego opracowania. Ostateczna treść aktualizacji powinna być przyjęta uchwałą Rady Gminy.

10 ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Sukces wdrażania Strategii (osiągnięcie zakładanych celów) zależny będzie od zapewnienia odpowiednich źródeł finansowania planowanych zadań. Jednoznaczne określenie tych źródeł, w kontekście zapewnienia spójności i efektywności realizowanych przedsięwzięć, jest zadaniem złożonym, ponieważ system finansowania zadań publicznych charakteryzuje się wielopoziomowością i hierarchicznością (poziom regionalny, krajowy i europejski), a za jego rozwój i właściwą organizację odpowiedzialnych jest wiele różnych podmiotów z różnych szczebli zarządzania.

Działania przewidziane do realizacji w Strategii mają szeroki zakres i w związku z tym koniecznym będzie poszukiwanie różnych źródeł ich finansowania, uwzględniających środki w ramach Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i innych. Istotne znaczenie przypisać należy innym źródłom z uwzględnieniem krajowych środków publicznych, czy też środków prywatnych. Pamiętać też należy, że oprócz dotacji, subwencji i innych form finansowania bezzwrotnego, istotnym elementem finansowania będą instrumenty zwrotne (np. kredyty, pożyczki, itp).

Dlatego też podejmując decyzje o realizacji projektów (szczególnie w zakresie przedsięwzięć partnerskich) należy każdorazowo rozpatrywać możliwości budżetowe Gminy w kontekście istniejących źródeł i form finansowania w oparciu o poniższe zasady:

- Dywersyfikacja źródeł finansowania;
- Korzystanie z różnych form finansowania – dotacje oraz instrumenty finansowe (pożyczki, poręczenia, gwarancje itp.);
- Korzystanie z Programów rządowych, w tym m.in. Polskiego Ładu – Programu Inwestycji Strategicznych, Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, Maluch+, Senior+, Dostępność+, Funduszu Inwestycji Lokalnych, oraz innych programów w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;

- Korzystanie z Programu jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programów finansowane ze środków Samorządu Województwa Świętokrzyskiego;
- Korzystanie ze środków europejskich na różnych poziomach (program regionalny, programy krajowe, programy współpracy międzynarodowej). Istotne znaczenie ma możliwość wykorzystania środków z Program Regionalnego na lata 2021-2027 województwa świętokrzyskiego w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych na realizację działań wspólnie z innymi partnerami wchodzącymi w skład Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego;
- Korzystanie z funduszy bezpośrednio zarządzanych przez Komisję Europejską (np. programy LIFE, Horyzont, itp.);
- Uczestnictwo w międzynarodowych projektach;
- Współpraca z instytucjami międzynarodowymi (np. Europejski Bank Inwestycyjny, Bank Światowy, itp.);
- Korzystanie z innych, nieunijnych funduszy międzynarodowych, np. Fundusze Norweskie;
- Korzystanie z innych zwrotnych i bezzwrotnych źródeł finansowania, dystrybuowanych przez podmioty publiczne i prywatne.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowania, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Masłów na lata 2022-2030. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, w szczególności udział w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych, podatek od nieruchomości. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych komórek Urzędu Gminy Masłów oraz jej jednostek organizacyjnych.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłacie wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczane będą na realizacje zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach

publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

11 PLAN ZADAŃ

Integralną częścią niniejszej Strategii jest opracowany w formie załącznika plan zadań, który wskazuje konkretne działania inwestycyjne i nieinwestycyjne związane z realizacją poszczególnych celów i kierunków działań.

12 EWALUACJA EX-ANTE PROJEKTU ”STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁÓW NA LATA 2022-2030”

12.1 WSTĘP

Przedmiotowe opracowanie zawiera raport z przeprowadzonej ewaluacji ex-ante projektu Strategii Rozwoju Gminy Masłów na lata 2022 – 2030 (dalej Strategia), który jest dokumentem opracowanym dla gminy i jego mieszkańców oraz podmiotów działających na jego terenie.

Zawartość Strategii Rozwoju Gminy Masłów na lata 2022 – 2030 jest zgodna z zapisami art. 10e ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2021 r., poz. 1057 z póź. zm.), a jej struktura odpowiada logice procesu strategicznego. Zgodnie z powyższym dokumentem, podmiot opracowujący projekt Strategii przeprowadza uprzednią ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju – przed jej przyjęciem.

Głównym celem przedmiotowej ewaluacji była więc ocena ex–ante projektu Strategii, w zakresie przewidywanej skuteczności i efektywności, a także spójności oraz sformułowanie możliwych do zastosowania rekomendacji dotyczących pożądanych zmian projektu dokumentu. Ewaluacja zakładała zastosowanie dwóch metod badawczych: badań gabinetowych (analiza danych zastanych) oraz audytu eksperckiego.

Biorąc pod uwagę kompleksowy charakter opracowywanej Strategii oraz chcąc sprawdzić czy projektowana Strategia odpowiada na realne potrzeby i możliwości rozwoju gminy, zasadne jest poddanie jej ocenie ex-ante. Polegała ona na analizie przebiegu procesu tworzenia dokumentu, ale także analizie jego poprawności, trafności, spodziewanej efektywności, skuteczności i spójności. Forma ta polegała na krytycznym przyjrzeniu się dokumentowi, zastosowanym metodom i wypracowanym rozwiązaniom. Pozwoliła na wypracowanie stanowiska, że zarówno projekt Strategii, jak i proces jego opracowywania przeprowadzono prawidłowo.

Analiza spójności projektu Strategii wykazała jego silne powiązania m.in. z politykami publicznymi i celami rozwojowymi, zarówno poziomu krajowego, jak i wojewódzkiego.

Spójność wewnętrzna oceniana była w kontekście relacji pomiędzy poszczególnymi elementami dokumentu na kilku płaszczyznach, tj. powiązań w układach: wyzwania rozwojowe – wizja rozwoju, wyzwania rozwojowe – cele. Zidentyfikowane w projekcie Strategii wyzwania rozwojowe koncentrują się wokół zapewnienia dobrej jakości życia mieszkańców, rozwoju lokalnego potencjału gospodarczego gminy oraz zmniejszenia negatywnego wpływu na środowisko. Analiza relacji między tymi elementami pozwoliła na ich pozytywną (i wysoką) ocenę w wymiarze spójności, jak również powiązań mających charakter przyczynowo – skutkowy (tj. analiza problemu – ocena istniejącego zasobu – określenie celu – przyporządkowanie działań). Zarówno wizja, jak i cele odpowiadają zidentyfikowanym wyzwaniom i zauważalne są między nimi silne korelacje.

W kontekście spójności zewnętrznej projekt Strategii jest spójny z obowiązującym w kraju systemem dokumentów strategicznych. Horyzont czasowy dokumentu – rok 2030 jest odpowiedni, natomiast perspektywa 2030 r. przyświeca większości aktów nadrzędnych o charakterze regionalnym oraz krajowym.

12.2 Cel ewaluacji

Przedmiotowy raport został opracowany w ramach procesu „Ewaluacja ex–ante projektu Strategii Rozwoju Gminy Masłów na lata 2022 – 2030. Głównym celem badania była kompleksowa ocena projektu Strategii, umożliwiająca Zespołowi ds. opracowania Strategii na sformułowanie rekomendacji służących podniesieniu jakości dokumentu.

12.3 Zakres ewaluacji

Ewaluacją objęto wszystkie części Strategii, na które składały się:

- Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Masłów
- Strategia Gminy Masłów na lata 2022-2030
- Plan Zadań

12.4 Metodyka ewaluacji

Podstawowym założeniem ewaluacji ex–ante było konstruktywne spojrzenie na całą ścieżkę procesu opracowania Strategii, a przy jej sporządzaniu niezbędne jest przyjęcie określonych kryteriów oceny.

Mając na uwadze powyższe, przyjęto, iż obrane kryteria będą reprezentowane przez określone pytania badawcze. W przypadku ewaluacji ex-ante, wyróżnia się cztery podstawowe kryteria:

- trafności celów strategicznych i planowanych działań względem zidentyfikowanych problemów lub wyzwań,
- przewidywana skuteczność działań na rzecz realizacji celów oraz metod ich wdrażania i zabezpieczenia odpowiednich zasobów,
- przewidywana efektywność sumy zasobów przeznaczonych na realizacje działań,
- spójność wewnętrzna między jej celami a priorytetami i działaniami oraz zewnętrza między założeniami strategii a założeniami dokumentów wyższego rzędu lub równorzędnymi.

12.5 Ocena poprawności projektu Strategii

Na podstawie uprzednio wybranych kryteriów oraz pytań badawczych dokonano oceny poprawności Strategii.

Zadano następujące pytania badawcze:

1) Czy „Diagnoza" jest kompletna i spójna?

Diagnoza opracowana w ramach tworzenia Strategii została podparta rzetelnymi danymi, pozyskanymi od podmiotów, które ze względu na swoje kompetencje i obszar działalności, dysponują odpowiednim zakresem danych, jak również w oparciu o statystykę publiczną oraz inne dostępne dane (głównie wewnętrznie).

Swoim zakresem diagnoza obejmuje w lata 2014-2021, prezentując stan aktualny (rok 2021) jak i stan poprzedzający stan aktualny (od 2014 roku).

Analizie poddano następujące obszary w zakresie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Masłów:

- Lokalizacja
- Kapitał techniczny i infrastruktury publicznej
  - Dostępność komunikacyjna
  - Infrastruktura techniczna
- Kapitał atrakcyjności inwestycyjnej
  - Dostępność terenów inwestycyjnych
  - Zasoby naturalne i bioróżnorodność

- Oświata

- Kapitał ludzki i społeczny
  - Struktura ludności i przyrost naturalny
  - Rynek pracy
  - Rolnictwo i leśnictwo
- Kapitał kultury i wizerunku
  - Działalność kulturalna i promocyjna
  - Dostępność mediów publicznych i komercyjnych
  - Turystyka
- Kapitał jakości życia
  - Pomoc społeczna
  - Ochrona zdrowia
  - Bezpieczeństwo publiczne
  - Obiekty sportowe i rekreacyjne
- Kapitał instytucjonalno – demokratyczny
  - Gmina Masłów
  - Urząd Gminy
  - Działanie organizacji pozarządowych
- Kapitał źródeł finansowania
  - Analiza bieżącego budżetu Gminy Maslów
  - Aktualna sytuacja finansowa Gminy Masłów

2) *Czy w projekcie Strategii została określona wizja? Czy w projekcie Strategii zostały zidentyfikowane wyzwania rozwojowe Gminy Masłów? Czy cele odpowiadają na zdiagnozowane wyzwania strategiczne? Czy cele przyczyniają się do osiągnięcia wizji?*

Wizja rozwoju Gminy Masłów jest oparta na realnych podstawach oraz oczekiwaniach wobec jej przyszłego stanu, jak również wyraża aspiracje i ambicje lokalnej społeczności. Wizja powstała w procesie dialogu, z udziałem między innymi mieszkańców i ich reprezentantów w Radzie Gminy, pracowników Urzędu Gminy Masłów, a także przedstawicieli lokalnego biznesu i organizacji pozarządowych. Wizja jest opisem pożądanego stanu gminy w perspektywie długookresowej (do 2030 roku) natomiast nakreślone cele, zmierzają do realizacji wizji rozwoju, w oparciu o kluczowe kapitały gminy scharakteryzowane w diagnozie.

Cele określone w Strategii, obejmują wielowymiarowe aspekty funkcjonowania gminy w kontekście infrastrukturalnym, gospodarczym i inwestycyjnym, kulturalno-turystycznym, rozwoju usług publicznych, rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego, rozwoju społeczeństwa demokratycznego oraz zrównoważonego budżetu gminy. Łącznie są one warunkiem realizacji przyjętej misji i wizji rozwoju. W Strategii prawidłowo wyznaczono horyzont czasowy oraz zgodnie z zasadą ciągłości zarządzania strategicznego - wprowadzono zmiany względem poprzedniej edycji dokumentu, zachowując kontynuację kluczowych strategicznych kierunków rozwojowych, gwarantując spójność prowadzonej polityki gminy.

Zarówno wizja jak i cele strategiczne, a także kierunki działań zostały wypracowane na podstawie wniosków z diagnozy, spotkań z mieszkańcami oraz innymi interesariuszami.

Ostateczny projekt głównych założeń Strategii, w tym misji, wizji, celów oraz kierunków działań został poddany konsultacjom społecznym. Zapewniona została możliwość wyrażenia głosu w sprawie projektowanego dokumentu, tak aby w maksymalny sposób uwzględnić wszelkie głosy i oczekiwania stron zainteresowanych przyszłością gminy. Opinie wyrażone w konsultacjach wniosły znaczący wkład w proces kształtowania celów operacyjnych oraz kierunków działań.

Mając na uwadze szczegółową charakterystykę kierunków określonych w ramach poszczególnych celów, należy stwierdzić, iż odpowiadają one na właściwie wszystkie wyzwania przed jakimi stoi Gmina Masłów w perspektywie do 2030 roku.

3) Czy osiągnięcie założonych celów jest realne?

Warunkiem niezbędnym w planowaniu strategicznym jest możliwie najwyższy udział różnych grup interesariuszy w proces tworzenia dokumentu strategicznego. Prace nad przygotowaniem Strategii powinny być realizowane nie tylko w oparciu o wiedzę i doświadczenie kierowników i pracowników poszczególnych komórek urzędu i jednostek gminy, ale również innych osób, podmiotów, instytucji mających realny wpływ na rozwój różnych sfer funkcjonowania Gminy Masłów.

Wybór partycypacyjnego podejścia formułowania założeń strategicznych daje dużą szansę osiągnięcia zamierzonych celów i urzeczywistnienie przyjętej wizji. W przypadku

przedmiotowej Strategii, każdy cel oraz powiązane z nim kierunki działań od momentu ich formułowania był analizowany i konsultowany, co sprawia, że są one realne i możliwe do zrealizowania w określonej perspektywie czasowej.

4) *Czy mocne i słabe strony oraz wyzwania rozwojowe gminy zostały trafnie zidentyfikowane?*

Analiza SWOT została przeprowadzona na podstawie sporządzonej diagnozy społeczno-gospodarczo-przestrzennej oraz wyników ankiet przeprowadzonych na etapie wstępnych konsultacji społecznych z mieszkańcami oraz przedsiębiorcami z terenu Gminy Masłów. Analiza SWOT została podzielona na kapitały (zasoby) zgodnie z prezentacją poszczególnych rozdziałów diagnozy

W dokumencie Strategii trafnie zostały kreślone mocne i słabe strony Gminy Masłów. Dzięki optymalnemu wykorzystaniu i ciągłemu wzmacnianiu lokalnych potencjałów i zintegrowaniu polityki przestrzennej, gospodarczej, społecznej, środowiskowej i kulturowej uda się trafnie określić cele i potrzeby dla rozwoju gminy i lepszego funkcjonowania mieszkańców.

5) *Czy wskazane w Strategii cele zostały właściwie opisane za pomocą wskaźników zawartych w monitoringu?*

Dla poszczególnych celów i kierunków opracowano unikalne zestawy wskaźników, których monitoring wraz z analizą w odniesieniu do wartości bazowej pozwoli na ocenę realizacji założeń Strategii.

6) *Czy przyjęty zestaw wskaźników monitoringu umożliwi obserwowanie postępu realizacji założonych celów?*

Tak, zastosowano podejście, w którym planowane kierunki działań będą oceniane na poziomie ogólnym z wykorzystaniem wskaźników charakteryzujących w możliwie najlepszy sposób planowane do osiągnięcia efekty. Należy zatem uznać, iż monitoring i ewaluacja Strategii odnosi się do kluczowych zmian społecznych, gospodarczych oraz przestrzennych jak również szczegółowych interwencji, które przyczyniają się do realizacji wizji rozwoju Gminy Masłów.

7) *Czy system osiągnięcia wyznaczonych celów określonych w Strategii będzie skuteczny?*

Zarówno cele jak i odnoszące się do nich kierunki określono tak, by poprzez konkretne działania umożliwiać realizację założonej wizji oraz misji. Odpowiednie powiązanie wizji z celami wskazuje na poprawne podejście, co pozwala zakładać, iż prawidłowa realizacja założonych celów spowoduje osiągnięcie wizji.

8) Czy projekt Strategii jest spójny z dokumentami na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym?

Tak, Strategia wykazuje spójność z innymi dokumentami strategicznymi na wszystkich poziomach tj. lokalnym, wojewódzkim oraz krajowym. Założenia przyjęte w Strategii w zakresie celów i kierunków jej rozwoju są komplementarne z tymi określonymi w innych dokumentach Gminy Masłów oraz dokumentami wyższego rzędu.

12.6 WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z WEWNĘTRZNEGO PROCESU EWALUACJI EX–ANTE

Proces ewaluacji ex–ante dla projektu Strategii Rozwoju Gminy Masłów na lata 2022 – 2030 został przeprowadzony po zakończeniu szeroko prowadzonych konsultacji społecznych oraz uzyskaniu wymaganych prawem opinii.

W trakcie opracowywania dokumentu, nie odnotowano uchybień proceduralnych, które miały by negatywny wpływ na proces jego tworzenia. Jednocześnie mając na uwadze, iż wszelkie działania prowadzone na etapie opracowywania kolejnych elementów Strategii były zgodne między innymi rekomendacjami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej zawartymi w podręczniku „Strategia Rozwoju Gminy. Poradnik praktyczny", należy przyjąć, iż powstawała ona zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Wnioski z ewaluacji:

- Projekt Strategii z jednej strony odpowiada na potrzeby i problemy rozwojowe Gminy Masłów, z drugiej zaś strony zapewnia możliwość oddziaływań na procesy społeczno-gospodarcze, jak również odnosi się do problemów wszystkich grup interesariuszy i wytycza kierunki rozwoju na najbliższe lata.

- Mając na uwadze szczegółową weryfikację zapisów analizy SWOT należy uznać, że została ona sporządzona poprawnie.

- Wizja, misja, cele operacyjne, kierunki działań projektu Strategii odpowiadają zamierzeniom oraz oczekiwaniom społecznym i gospodarczym. Ponieważ struktura planu strategicznego została opracowane na podstawie ankiet i wniosków szerokiego spektrum interesariuszy, można przyjąć założenie, iż odzwierciedla wszystkie najważniejsze potrzeby rozwojowe Gminy Masłów.

- Określając kierunki działań wzięto pod uwagę rozwój realizacji celów rozwojowych gminy w przestrzeni oraz potencjalne zmiany i przeobrażenia przestrzenne w perspektywie średnio jak i długoterminowej.

- Wskaźniki określone w Strategii pomogą szczegółowo monitorować efektywności realizacji jej założeń poprzez m.in.: nadzór nad jednostkami odpowiedzialnymi za zarządzanie i wdrażanie poszczególnych zapisów dokumentu. Umożliwiają one miarodajny pomiar efektów zamierzonych działań oraz umożliwiają prowadzenie cyklicznej obserwacji postępu w kontekście osiągania celów.
- Zapisy Strategii są spójne z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym, wojewódzkim i krajowym.

Przewodniczący Rady Gminy Masłów
Piotr Zegadło